

A pályázati felhívás címe:

Állattartó telepek megújításának támogatása

A pályázati felhívás kódszáma:

KAP-RD01a-RD01c-RD01d-RD01e-2-24

Rövid összefoglaló

<p>Ki nyújthat be támogatási kérelmet? (Részletes információk a pályázati felhívás (a továbbiakban: felhívás) 2.1 és 2.2 fejezetében)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Mezőgazdasági termelők - Mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezetek - Állami elismeréssel rendelkező együttműködések
<p>Milyen tevékenységek támogathatóak? (Részletes információk a felhívás 3.1 fejezetében)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Állattartáshoz kapcsolódó termelő tevékenységet szolgáló épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése. - Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat. - Energiahatékonyság javítására vonatkozó tevékenységek. - Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása.
<p>Mikor lehet benyújtani támogatási kérelmet? (Részletes információk a felhívás 2.3 fejezetében)</p>	<p>A támogatási kérelem benyújtására 2024. szeptember 17. napjától van lehetőség.</p>
<p>Mi a támogatás formája? (Részletes információk a felhívás 8.1 fejezetében)</p>	<p>Vissza nem térítendő támogatás, melynek típusa tételes költségelszámolás.</p>
<p>Mennyi támogatást lehet igényelni? (Részletes információk a felhívás 8.2 fejezetében)</p>	<p>Legfeljebb 200 millió Ft.</p>
<p>Mennyi előleg igényelhető? (Részletes információk a felhívás 8.3 fejezetében)</p>	<p>A támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 25 százalékáig, de legfeljebb 50 millió Ft-ig a kedvezményezett kérelemmel előleget igényelhet.</p>
<p>Mennyi a művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam? (Részletes információk a felhívás 4.2 fejezetében)</p>	<p>A támogatási okirat véglegessé válásától számított legfeljebb 24 hónap.</p>
<p>Hol valósítható meg a művelet?</p>	<p>Magyarország egész területén.</p>
<p>Várhatóan hány művelet kap támogatást?</p>	<p>800-1000 db.</p>

A felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 50 Mrd Ft az alábbi célterületi bontásban:

- **A felhívás 1. célterülete** (Állattartó telepek általános korszerűsítése) keretében igénybe vehető keretösszeg: **36,49 Mrd Ft.**
- **A felhívás 2. célterülete** (Állattartó telepek fejlesztését szolgáló zöld beruházások) keretében igénybe vehető keretösszeg: **9,71 Mrd Ft.**
- **A felhívás 3. célterülete** (Állattartó telepek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében) keretében igénybe vehető keretösszeg: **2,79 Mrd Ft.**
- A felhívás 4. célterülete** (Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurítítás visszaszorítását célzó beruházások) keretében igénybe vehető teljes keretösszeg: **1,01 Mrd Ft.**

A felhívás forrását az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja.

A felhívás Magyarország Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervének (a továbbiakban: KAP ST) keretében a Nemzeti Irányító Hatóság (a továbbiakban: IH) által kerül meghirdetésre.

Felhívjuk a Tisztelt Kedvezményezettek figyelmét, hogy a felhívás, az Általános Útmutató a KAP Stratégiai Terv keretében meghirdetett felhívásokhoz c. dokumentum (a továbbiakban: ÁÚF), együttesen tartalmazzák a kérelem elkészítéséhez szükséges összes feltételt. Az IH a dokumentumok változtatási jogát fenntartja. A módosításokról minden esetben közlemény kerül megjelentetésre, ezért és az egyéb információk megismerése céljából kérjük, hogy kövessék figyelemmel a <https://kap.gov.hu> honlapon megjelenő közleményeket!

A felhívásban nem szereplő előírások esetében a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások eljárási rendjéről szóló 2022. évi LXV. törvény (a továbbiakban: KAP törvény), a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások felhasználásának rendjéről szóló 54/2023. (IX. 13.) AM rendelet (a továbbiakban: KAP Vhr.), és az ÁÚF az irányadó.

A felhívás eltérhet az ÁÚF-ben megfogalmazott előírásoktól, ebben az esetben a felhívásban foglaltakat kell irányadónak tekinteni.

A felhívás vonatkozásában nem alkalmazandó az ÁÚF 11. pontja.

Tartalomjegyzék

1. A FELHÍVÁS INDOKOLTSÁGA ÉS A KAP ST-HEZ VALÓ ILLESZKEDÉSE.....	5
2. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI	5
2.1. Kedvezményezettek köre.....	5
2.2. Támogatásban nem részesíthetők köre	7
2.3. A támogatási kérelem benyújtásának határideje	7
2.4. A támogatási kérelem benyújtásának módja és egyéb feltételei.....	8
3. A MŰVELETTEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK	8
3.1. Támogatható tevékenységek.....	8
3.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek.....	8
3.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek	13
3.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek:.....	13
3.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:.....	13
3.1.3. Nem támogatható tevékenységek:.....	15
3.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása	15
3.3. A művelet műszaki, szakmai tartalmával kapcsolatos elvárások.....	15
4. A MŰVELETVÉGREHAJTÁS IDŐTARTAMA	23
4.1. A művelet megkezdése	23
4.1.1. Kizárólag eszközbeszerzést tartalmazó művelet megkezdése	23
4.1.2. Építési tevékenységet tartalmazó művelet megkezdése	23
4.2. Művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam és a művelet befejezésére vonatkozó elvárások	24
5. MŰVELETVÉGREHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB ELVÁRÁSOK	24
5.1. Közbeszerzési kötelezettség	24
5.2. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek	25
5.3. A művelet megvalósítása utáni kötelezettségek (fenntartási kötelezettség)	25
6. INDIKÁTOROK	25
6.1. Az indikátorok teljesítéséhez való hozzájárulása.....	25
6.2. Monitoring adatszolgáltatás	27
7. KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSREND ÉS KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK.....	27
7.1. A támogatási kérelmek kiválasztására vonatkozó eljárásrend	27
7.2. Kiválasztási kritériumok.....	27

8. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK.....	28
8.1. Támogatás formája.....	28
8.2. Igényelhető támogatás	28
8.3. Igényelhető előleg.....	30
9. ELSZÁMOLHATÓSÁGRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK.....	31
9.1. Kifizetési kérelmek tervezése	31
9.2. Elszámolható költségek.....	32
9.3. Elszámolhatóság feltételei	34
9.4. Az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások	35
9.5. Nem elszámolható költségek.....	36
10. JOGKÖVETKEZMÉNYEK	37
10.1. Általános jogkövetkezmények	37
10.2. Tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények.....	37
10.3. Az üzleti- és pénzügyi tervben vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények	39
10.4. A felhívásban rögzített kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények.....	39
11. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK	41
11.1. Jogutódlás, kötelezettségátadás	41
11.2. További dokumentumok.....	41
11.3. Képzettségi nyilvántartás	41
12. ÜGYFÉLSZOLGÁLATOK ELÉRHETŐSÉGE	42
13. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA	42
13.1. A támogatási kérelemhez csatolandó dokumentumok.....	42
13.1.1. Támogatási kérelem elkészítésekor kötelezően csatolandó (nem pótolható) mellékletek	42
13.1.2. A támogatási kérelem elkészítése során csatolandó (pótolható) mellékletek listája:	42
13.2. Az első kifizetési kérelemhez csatolandó dokumentumok.....	44
14. A FELHÍVÁS SZAKMAI MELLÉKLETEI	45

1. A FELHÍVÁS INDOKOLTSÁGA ÉS A KAP ST-HEZ VALÓ ILLESZKEDÉSE

A felhívás alapjául a KAP ST RD01a_E01_FRM_73 kódszámú, Mezőgazdasági üzemek fejlesztése című, a RD01c_E01_FRM_73 kódszámú, Mezőgazdasági üzemek zöld beruházásainak támogatása című, az RD01d_E01_FRM_73 kódszámú, Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében című, illetve RD01e_E01_FRM_73 kódszámú Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával című beavatkozásai szolgálnak.

E beavatkozások a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendelet 73. cikkén alapulnak.

A felhívás a beavatkozásokban megfogalmazott alábbi célok megvalósulását kívánja elősegíteni:

- Állattartó gazdaságok versenyképességének, hozzáadott érték termelésének fokozása, új épületek, építmények kialakításával, valamint az állattartáshoz szükséges eszközök, gépek, technológiák termelésbe állításával.
- Állattartó telepek létesítményeinek épületenergetikai, épületgépészeti felújításával, technológiáinak korszerűsítésével, valamint a megújuló energia hasznosítására irányuló technológiák kialakításával csökken az ágazat energiafelhasználása.
- Állattartó gazdaságok ammónia kibocsátásának csökkentését elősegítő technológiai fejlesztések megvalósítása, levegő minőségének javítása, a felszíni és felszínalatti vizek terhelésének csökkentése.
- A járványos állatbetegségek állattartó telepeken történő megjelenésének kockázatának csökkentése.
- Olyan állatjóléti beruházások elősegítése, amelyek túlmutatnak az általános telepi fejlesztésen és az általánosan alkalmazott gyakorlatokból eredő szabályokon.

2. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI

2.1. Kedvezményezettek köre

A felhívásra támogatási kérelmet nyújthat be valamennyi célterület esetén:

1. Mezőgazdasági termelő, aki abban az esetben jogosult támogatásra, amennyiben igazolja, hogy:

- a) A támogatási kérelem benyújtását megelőző, vagy amennyiben erre vonatkozóan nem rendelkezik adatokkal, az azt megelőző teljes lezárt üzleti évben **legalább 10 000 euró STÉ üzemmérettel rendelkezik.** (Az üzemméret megállapítása szempontjából a 9. mellékletben megadott, 348,93 forint/euró árfolyammal számolt 2020. évi STÉ adatok az irányadók);
- A növénytermesztéssel összefüggő üzemméret számítás alapja a támogatási kérelem benyújtását megelőző teljes lezárt üzleti év egységes kérelme (a továbbiakban: EK kérelem) alapján elfogadott, mezőgazdasági tevékenységből származó üzemméret. Ha a

mezőgazdasági termelő a támogatási kérelem benyújtását megelőző teljes lezárt üzleti évre vonatkozóan rendelkezik a 6. melléklet szerinti „Kormányhivatal igazolása a mezőgazdasági tevékenységgel hasznosított területadatokról” című formanyomtatványon feltüntetett mezőgazdasági tevékenységgel művelt területtel, vagy EK kérelemben nem szereplő területtel, akkor az üzleti év vonatkozásában a mezőgazdasági tevékenységére vonatkozóan rendelkeznie kell a székhelye/lakóhelye szerint illetékes vármegyei kormányhivatal által kiállított (a 6. melléklet szerinti) igazolással, amely tartalmazza az üzemméret számításánál figyelembe vett terület nagyságát és hasznosítási kódját. Ha fenti területtel nem rendelkezik, a kedvezményezett a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg nyilatkozik arról, hogy az igazolás kiállítása nem releváns.

- Állattartással összefüggő üzemméret számítás alapja a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) által a kedvezményezetthez, mint tartóhoz nyilvántartásba vett tenyészetekben tartott állat lehet. Ha az üzemméret számítás alapját képező állat szarvasmarha, anyajuh, vagy anyakecske, akkor az érintett állatfaj tekintetében a teljes lezárt üzleti év vonatkozásában az ENAR nyilvántartásba bejelentett éves átlagos állatlétszámot kell az üzemméret számításánál figyelembe venni. Egyéb, a 8. melléklet szerinti állatfajok esetében az üzemméret nagyságát az állatállomány tartási helye szerint illetékes vármegyei kormányhivatal illetékes járási hatósági állatorvos által kiállított igazolás alapján kell a teljes lezárt üzleti év vonatkozásában az éves átlagos állatlétszám alapján kiszámolni. Az ENAR-ban és TIR-ben a támogatási kérelem benyújtásának napjáig bejelentett módosítások kerülnek figyelembe vételre. Ha fenti állatokkal nem rendelkezik, a kedvezményezett a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg nyilatkozik arról, hogy az igazolás kiállítása nem releváns.

Családi mezőgazdasági társaság (CSMT) esetében - amennyiben a CSMT teljes lezárt üzleti évvel még nem rendelkezik - a CSMT-ben részt vevő tagok legalább 50 %-ának vonatkozásában igazolni kell a legalább 10 000 euró értékű üzemmérettel való rendelkezést. A támogatási kérelem benyújtását megelőző, vagy amennyiben erre vonatkozóan nem rendelkeznek adatokkal, az azt megelőző teljes lezárt üzleti év vonatkozásában kell az üzemméretet meghatározni. Amennyiben a CSMT rendelkezik teljes lezárt üzleti évvel, úgy az előírást önmagában szükséges teljesítenie.

- b) A támogatási kérelem benyújtását megelőző, vagy amennyiben erre vonatkozóan nem rendelkeznek adatokkal, az ezt megelőző teljes lezárt üzleti évben **árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származott**. A mezőgazdasági tevékenységből származó nettó árbevétel és annak nettó árbevételhez viszonyított arányának kiszámítását a 9. mellékletben szereplő képlet alkalmazásával kell elvégezni.

Családi mezőgazdasági társaság (CSMT) esetében - amennyiben a CSMT teljes lezárt üzleti évvel még nem rendelkezik - a CSMT-ben részt vevő tagoknak a támogatási kérelem benyújtását megelőző, vagy amennyiben erre vonatkozóan nem rendelkeznek adatokkal, az azt megelőző teljes lezárt üzleti évre vonatkozó árbevételét össze kell számolni, és az összeszámolt árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon. Amennyiben a CSMT rendelkezik teljes lezárt üzleti évvel, úgy az előírást önmagában szükséges teljesítenie.

2. A felhívás keretében a támogatási kérelem benyújtására kollektív beruházás keretében is van lehetőség.

Kollektív műveletnek minősül a termelői csoport, a termelői szervezet, termelői integrációs szervezet, a mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezet, valamint a szociális szövetkezet által végrehajtott művelet.

Állami elismeréssel rendelkező együttműködés (termelői csoport, termelői szervezet, illetve termelői integrációs szervezet) a 2.1.1 pont a) és b) alpontokban meghatározott feltételek igazolása nélkül mezőgazdasági termelőnek minősül.

Mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezet a 2.1.1. pont a) és b) alpontokban rögzített előírásokat önmagában (a szövetkezet saját üzemmérete és árbevétele) vagy a tagjain keresztül is teljesítheti. Ebben az esetben, a csoportban részt vevő tagoknak a támogatási kérelem benyújtását megelőző, vagy amennyiben erre vonatkozóan nem rendelkeznek adatokkal, az azt megelőző teljes lezárt üzleti évre vonatkozó árbevételét össze kell számolni, és az összesített árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon. Továbbá a csoportban részt vevő tagok legalább 40 %-ának vonatkozásában igazolni kell a legalább 10 000 euró értékű üzemmérettel való rendelkezést a támogatási kérelem benyújtását megelőző, vagy amennyiben erre vonatkozóan nem rendelkeznek adatokkal, az azt megelőző teljes lezárt üzleti év vonatkozásában.

A szociális szövetkezetnek a 2.1.1. pont a) és b) alpontokban rögzített előírásokat önmagában szükséges teljesíteni.

A felhívás keretében konzorciumi formában támogatási kérelem benyújtására nincs lehetőség.

2.2. Támogatásban nem részesíthetők köre

Az ÁÚF „Kizáró okok” c. részben felsoroltakon túl, az alábbi szempontok szerint nem ítéltető meg támogatás azon kedvezményezett részére aki/amely:

- támogatási kérelme nem felel meg a felhívás célkitűzéseinek;
- azonos megvalósítási hely kapcsán a Vidékfejlesztési Program VP2-4.1.1-20 kódszámú, „Állattartó telepek fejlesztésének támogatása” című felhívása, illetve VP2-4.1.1.9-21 kódszámú, „Állattartó telepek megújításának támogatása” című felhívása keretében támogatói okirattal rendelkezik és a támogatási kérelem benyújtásakor kifizetési kérelem beadásával igazoltan még nem kezdte meg a már támogatott projekt megvalósítását. Ezen előírás alól kivételt képeznek azon kedvezményezettek, akik a támogatói okiratukat 2023. szeptember 1-jén vagy azt követően vették kézhez;
- a KAP-RD01a-RD01c-RD01d-RD01e-1-24 kódszámú „Állattartó telepek fejlesztésének támogatása” című felhívás keretében támogatásban részesült és végleges támogatási okirattal rendelkezik;
- a KAP-RD01a-RD01c-RD01d-RD01e-1-24 kódszámú „Állattartó telepek fejlesztésének támogatása” című felhívás keretében támogatási kérelmet nyújtott be, és annak kapcsán e felhívás szerinti támogatási kérelme benyújtásának időpontjában támogatási okirattal nem rendelkezik, avagy támogató vagy elutasító tartalmú döntéssel szembeni benyújtott kifogás elbírálása folyamatban van;
- a tartalmi értékelési szempont „Művelet kockázatosságának minősítése” vizsgálata alapján nem megfelelt minősítést ér el.

2.3. A támogatási kérelem benyújtásának határideje

A támogatási kérelmek benyújtására 2024. szeptember 17. napjától van lehetőség az alábbiak szerint meghatározott benyújtási szakaszokban:

1. benyújtási szakasz: 2024. szeptember 17. – 2024. szeptember 30.

2. benyújtási szakasz: 2024. október 1. – 2024. október 14.

2.4. A támogatási kérelem benyújtásának módja és egyéb feltételei

A kedvezményezett benyújtási szakaszonként egy támogatási kérelmet nyújthat be, amely több célterületre is vonatkozhat. A kedvezményezett eltérő benyújtási szakaszokban benyújtott és különböző megvalósítási helyekre vonatkozó több kérelem alapján is részesülhet támogatásban.

Támogatási kérelmet kizárólag a KAP törvény 10. § (2) bekezdés c) pontja szerint Kedvezményezett Nyilvántartási Rendszerben (a továbbiakban: KNYR) kérelemre nyilvántartásba vett besorolású **kedvezményezett nyújthat be.**

Támogatási kérelmet **kizárólag elektronikus úton, ügyfélkapus** azonosítást követően elérhető elektronikus felületen (www.mvh.allamkincstar.gov.hu) **keresztül lehet benyújtani.**

Az eredetileg papíralapú dokumentumokat digitalizált (pl. pdf, jpeg) formában kell csatolni a kérelemhez. A feltölteni kívánt file-t, pedig annak tartalma alapján szükséges elnevezni. Elektronikus aláírással hitelesített dokumentum benyújtása az eredeti elektronikus formában szükséges.

Forráskimerülés esetén – a KAP Vhr. 70. §-ban foglaltaknak megfelelően – az IH vezetője legkésőbb a felhívásban rögzített szakasz zárásának időpontját megelőző ötödik napon külön Nemzeti Irányító Hatósági közleményben rendelkezik a támogatási kérelem benyújtási időszakának lezárásáról.

A KAP Vhr. 17–18. §-aiban foglaltak szerint a támogatási kérelem meghatalmazott által is benyújtható.

A támogatási kérelem benyújtásának részletes szabályait a KAP Vhr. 11-12. § -a tartalmazza.

A támogatási kérelem kitöltésével és benyújtásával kapcsolatos részletes leírást a „Felhasználói kézikönyv az elektronikus felület használatához és e-kérelem benyújtásához” című dokumentum tartalmazza.

3. A MŰVELETTEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

3.1. Támogatható tevékenységek

3.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek

A kedvezményezett csak a támogatási kérelemmel érintett telepen tartott (új telep létesítése esetén tartani tervezett) állatfajjal kapcsolatosan nyújthat be támogatási kérelmet. A támogatási kérelemnek tartalmaznia kell a 3.1.1. pontban felsoroltak közül legalább egy, önállóan támogatható tevékenységet.

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak önállóan:

1. célterület: Állattartó telepek általános korszerűsítése (beleértve új állattartó telepek létesítését is)

1. Baromfitartó telepek korszerűsítése - Baromfifélék (házityúk, pulyka, kacs, pészmaréce, lúd, gyöngytyúk) tartásához kapcsolódóan:

1. Építéssel járó állattartó telepi beruházások.

- Az állategészségügyhöz, a takarmányozáshoz, a baromfitartáshoz kapcsolódó, valamint az előállított termék és a takarmány kezelésére szolgáló építéssel és/vagy szereléssel járó technológiák beszerzése és energetikai hatékonyságnöveléssel nem járó fejlesztése. (például: szellőztetés és hűtés-fűtés technológiájának kiépítése, takarmányok eltarthatóságát biztosító

technológia kialakítása, etetés és itatás technológiájának kialakítása, a tojásgyűjtés, tojásosztályozás és tojáskeltetés technológiájának kialakítása és fejlesztése)

- b) Baromfitartó telepi épületek, létesítmények építése, kialakítása, bővítése, energetikai hatékonyságnöveléssel nem járó fejlesztése. (például: istálló, tojás válogató-, keltető épület építése, férőhely kiépítése, energetikai hatékonyságnöveléssel nem járó korszerűsítések, felújítások)

2. Építéssel nem járó, a baromfitartáshoz kapcsolódó eszközök, gépek beszerzése.

- a) Takarmány-előkészítés, kiosztás, tartósítás és kezelés gépei, az állathigiéna biztosításához szükséges gépek, állati termékek telepszintű kezelésének eszközei és gépei, állategészségüghöz kapcsolódó eszközök, gépek.
- b) Tojásjelölő-, osztályozó-, és csomagoló, illetve tisztító berendezések beszerzése, beépítése.

2. Sertéstartó telepek korszerűsítése - Sertésfélék (házi sertés, vaddisznó) tartásához kapcsolódóan:

1. Építéssel járó állattartó telepi beruházások.

- a) Az állategészségüghöz, a takarmányozáshoz, a sertéstartáshoz kapcsolódó, valamint az előállított termék és a takarmány kezelésére szolgáló építéssel és/vagy szereléssel járó technológiák beszerzése és energetikai hatékonyságnöveléssel nem járó fejlesztése. (például: szellőztetés-, hűtés- és fűtés technológiájának kiépítése, takarmányok eltarthatóságát biztosító technológia kialakítása, etetés és itatás technológiájának kialakítása.)
- b) Sertéstartó telepi épületek, létesítmények építése, kialakítása, bővítése, energetikai hatékonyságnöveléssel nem járó fejlesztése. (például: istálló építése, férőhely kiépítése, állatválogató és kezelő kialakítása, energetikai hatékonyságnöveléssel nem járó korszerűsítések, felújítások)

2. Építéssel nem járó, a sertéstartáshoz kapcsolódó eszközök, gépek beszerzése.

- a) Takarmány-előkészítés, kiosztás, tartósítás és kezelés gépei, az állathigiéna biztosításához szükséges gépek, állati termékek telepszintű kezelésének eszközei és gépei, állategészségüghöz kapcsolódó eszközök, gépek.

3. Szarvasmarhatartó telepek korszerűsítése - Szarvasmarhafélék (szarvasmarha és bivaly, illetve bölény) tartásához kapcsolódóan:

1. Építéssel járó állattartó telepi beruházások.

- a) Az állategészségüghöz, a takarmányozáshoz, a szarvasmarhatartáshoz kapcsolódó, valamint az előállított termék és a takarmány kezelésére szolgáló építéssel és/vagy szereléssel járó technológiák beszerzése és energetikai hatékonyságnöveléssel nem járó fejlesztése. (például: szellőztetés-, hűtés-, fűtés-, valamint a fejés technológiájának kiépítése, tejhűtés és tejtárolás technológiájának kialakítása, takarmányok eltarthatóságát biztosító technológia kialakítása (beleértve a falközi silótér létesítését), etetés és itatás technológiájának kialakítása)
- b) Szarvasmarhatartó telepi épületek, létesítmények építése, kialakítása, bővítése, energetikai hatékonyságnöveléssel nem járó fejlesztése. (például: istálló-, fejő- és tejház építése, állatválogató, -kezelő és -felhajtó, elektromos és hagyományos karám, állatmérleg, kifutó és jártató kialakítása, férőhely kiépítése, energetikai hatékonyságnöveléssel nem járó korszerűsítések, felújítások)

2. Építéssel nem járó, a szarvasmarhatartáshoz kapcsolódó eszközök, gépek beszerzése.

- Takarmány-előkészítés, kiosztás, tartósítás és kezelés gépei, az állathigiénia biztosításához szükséges eszközök és gépek, állati termékek telepszintű kezelésének eszközei és gépei, etetéshez és itatáshoz kapcsolódó eszközök, állategészségügyhöz kapcsolódó eszközök, gépek. (például: fejőberendezések, tejhűtők, mobil karám, mobil kapu, mobil vályú, kezelő- és körmölő kaloda, körbála etető, mobil borjú óvoda).
- Önjáró silózó, önjáró szecskázó és önjáró kaszáló beszerzése.
- A szálastakarmány betakarítás eszközeinek és munkagépeinek beszerzése (például: körbálázó, rendsodró, kaszáló, silózó adapter), bálaszállító pótkocsi, bálacsomagoló, bálatuske, bálafogó).

4. Juh és kecsketartó telepek korszerűsítése – Juh- és kecskefélék tartásához kapcsolódóan:

1. Építéssel járó állattartó telepi beruházások.

- Az állategészségügyhöz, a takarmányozáshoz, juh- és kecsketartáshoz kapcsolódó, valamint az előállított termék és a takarmány kezelésére szolgáló építéssel és/vagy szereléssel járó technológiák beszerzése és energetikai hatékonyságnöveléssel nem járó fejlesztése. (például: szellőztetés-, hűtés-, fűtés-, valamint a fejés technológiájának kiépítése, tejhűtés és tejtárolás technológiájának kialakítása, takarmányok eltarthatóságát biztosító technológia kialakítása, etetés és itatás technológiájának kialakítása, a gyapjúnyírás technológiájának kialakítása és fejlesztése)
- juh- és kecsketartó telepi épületek, létesítmények építése, kialakítása, bővítése, energetikai hatékonyságnöveléssel nem járó fejlesztése. (például: istálló-, fejő- és tejház építése, állattartó sátor, állatmérleg, állatválogató, -kezelő és -felhajtó, valamint elektromos és hagyományos karám, illetve kifutó és jártató kialakítása, férőhely kiépítése, fűrésztő kialakítása, energetikai hatékonyságnöveléssel nem járó korszerűsítések, felújítások)

2. Építéssel nem járó, a juh és kecsketartáshoz kapcsolódó eszközök, gépek beszerzése.

- Takarmány-előkészítés, kiosztás, tartósítás és kezelés gépei, az állathigiénia biztosításához szükséges eszközök és gépek, állati termékek telepszintű kezelésének eszközei és gépei, etetéshez és itatáshoz kapcsolódó eszközök, állategészségügyhöz kapcsolódó eszközök, gépek. (például: fejőberendezések, tejhűtők, válogatókarám (mobil), körmölő kaloda, lábűrésztő, elletőbox, drankák, önetető, önitató, körbála etető, fix és mobil villanypásztor rendszer kialakítása)
- Önjáró silózó, önjáró szecskázó és önjáró kaszáló beszerzése.
- A szálastakarmány betakarítás eszközeinek és munkagépeinek beszerzése (például: körbálázó, rendsodró, kaszáló, silózó adapter).

5. Egyéb állattartó telepek korszerűsítése – Lófélék (ló, szamár, öszvér), nyúl, méh, húshasznosítású galamb, fűrj, strucc, emu, fácán, fogoly, valamint csincsilla tartásához kapcsolódóan:

1. Építéssel járó állattartó telepi beruházások.

- Az állategészségügyhöz, a takarmányozáshoz, az állattartáshoz kapcsolódó, valamint az előállított termék és a takarmány kezelésére szolgáló építéssel és/vagy szereléssel járó

technológiák beszerzése és energetikai hatékonyságnöveléssel nem járó fejlesztése. (például: szellőztetés és hűtés-fűtés technológiájának kiépítése, takarmányok eltarthatóságát biztosító technológia kialakítása, etetés és itatás technológiájának kialakítása, tojásgyűjtés, tojásosztályozás és tojáskelletés technológiájának kialakítása és fejlesztése)

- b) Állattartó telepi épületek, létesítmények építése, kialakítása, bővítése, energetikai hatékonyságnöveléssel nem járó fejlesztése. (például: istálló-, mézház-, tojás válogató és kellető épület építése, állatválogató, -kezelő és -felhajtó, valamint elektromos és hagyományos karám, illetve kifutó és jártató kialakítása, férőhely kiépítése, méhészeti eszközök és berendezések tárolására és használatára, valamint a megtermelt méz az eszközöktől külön légtérben történő, biztonságos tárolására alkalmas épületek kialakítása, a méhcsaládok telettésére alkalmas teleprész kialakítása, energetikai hatékonyságnöveléssel nem járó korszerűsítések, felújítások).

2. Építéssel nem járó, egyéb állatok tartásához kapcsolódó eszközök, gépek beszerzése.

- a) Takarmány-előkészítés, kiosztás, tartósítás és kezelés gépei, az állathigiénia biztosításához szükséges gépek, állati termékek telepszintű kezelésének eszközei és gépei, állategészségügyhöz kapcsolódó eszközök, gépek.
- b) Kizárólag ló- és nyúltartás kapcsán: Önjáró silózó, önjáró szecskázó és önjáró kaszáló beszerzése.
- c) Kizárólag ló- és nyúltartás kapcsán: A szalastakarmány betakarítás eszközeinek és munkagépeinek beszerzése (például: körbálázó, rendsodró, kaszáló, silózó adapter).

2. célterület: Állattartó telepek fejlesztését szolgáló zöld beruházások (beleértve új állattartó telepek létesítéséhez kapcsolódó zöld beruházások megvalósítását is) - valamennyi, az 1. célterület esetében felsorolt állatfaj tartásához kapcsolódóan.

1. Az állattartó gazdaságokban az energiahatékonyság javítására vonatkozó tevékenységek:

Az energiahatékonyság javulással járó tevékenység keretében megvalósuló tevékenységek esetén a legalább 10% fajlagos energiahatékonyság javulás teljesítése elvárás.

Épületenergetikai, épületgépészeti és energiaellátást érintő korszerűsítések, felújítások. Azon tevékenységek tartoznak ide, melyek jellegükből adódóan az állattartó telepen belüli energiahatékonyság fokozását szolgálják:

- a) Meglévő épületek, építmények hőtechnikai adottságainak javítása, hőveszteségének csökkentése.
- b) Meglévő épületek, építmények fűtési, hűtési és használati melegvíz rendszereinek korszerűsítése.
- c) Meglévő világítási rendszerek korszerűsítése.
- d) Meglévő beépített, vagy szereléssel járó technológiai berendezések korszerűsítése. Épületgépészeti fejlesztések, új, energiatakarékos technológiák kiépítése a meglévő cseréje mellett, energiatakarékos berendezések beszerzése.

2. Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása.

Azon tevékenységek tartoznak ide, melyek célja a gazdasági-termelési folyamatok és az állattartó telepen belüli építmények energiaigényének fedezése megújuló energia előállításával. Fűtési/hűtési energiaigény, használati melegvíz igény, villamos energia igény részbeni vagy teljes kielégítése megújuló energiaforrásból:

- a) Napkollektorok alkalmazása,
- b) Napelemes rendszer alkalmazása (beleértve a kapcsolódó energiatároló berendezést is),
- c) Biomassza alapú rendszerek telepítése,
- d) Hőszivattyús rendszerek telepítése,
- e) Geotermikus energia használatához kapcsolódó technológia kialakítása,
- f) Anaerob lebontásra (biogáz termelésre) alapuló rendszerek kialakítása,
- g) Szélenergia felhasználásához kapcsolódó technológia kialakítása.

A megújuló energiaforrást hasznosító technológiák szolgálhatják az állattartó telepen zajló tevékenységek ellátására/végzésére alkalmas, energiahatékonysági korszerűsítésre kerülő épület(ek) és technológiai berendezések hő és/vagy villamosenergia ellátását, de önálló beruházási elemek is lehetnek.

3. célterület: Állattartó telepek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében (beleértve új állattartó telepek létesítéséhez kapcsolódó beruházások megvalósítását is) - Valamennyi, az 1. célterület esetében felsorolt állatfaj tartásához kapcsolódóan

A célterület alapján olyan tevékenység megvalósítása a cél, amely által csökken az ammónia és/vagy az üvegház hatású gázok (továbbiakban: ÜHG gázok) kibocsátása, javul a levegő minősége, valamint a felszíni és felszín alatti vizek terhelése.

A célterület keretében kizárólag a 10/A. mellékletben szereplő tevékenységek valósíthatók meg. Trágyatároló kialakítása kizárólag fedett kivitelben és a következő esetekben támogatott:

- a) Új állattartó telep létesítése kapcsán (= zöldmezős - újonnan létesülő, építészeti előzmények nélküli - beruházás esetén),
- b) Nem működő állattartó telep (tartási hely) = a támogatási kérelem benyújtásának napját megelőző 5 éves időszakban a művelettel érintett állattartó telepen nem folyt állattartó tevékenység termelésbe történő bevonását célzó művelet,
- c) Férőhelynöveléssel járó beruházás megvalósulása kapcsán, és annak megfelelő kapacitásig, vagyis akkor, ha a támogatási kérelem keretében állatlétszám növekedést feltételező, férőhelynöveléssel együtt járó fejlesztés (is) megvalósul.

4. célterület: Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával (beleértve új állattartó telepek létesítéséhez kapcsolódó beruházások megvalósítását is)

1. Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása – Valamennyi, az 1. célterület esetében felsorolt állatfaj tartásához kapcsolódóan.

- a. Építéssel és vagy szereléssel járó, a járványvédelemhez kapcsolódó tevékenységek.
- b. Állatbetegségek kockázatát csökkentő eszközök, gépek beszerzése.

A támogatható tevékenységeket a 11. melléklet tartalmazza.

2. Sertéstartó telepek fejlesztése a farokkurtítás visszaszorítása céljából:

Karámok építése vagy átépítése a sertések mozgási szabadságának növelése, illetve nagyobb férőhely biztosítása érdekében, az alábbi megoldások valamelyikével:

- a) A sertés ágazat részére nyújtott állatjóléti támogatások feltételeiről szóló 39/2018. (XII. 13.) AM rendeletben, valamint a tenyészkoca állatjóléti támogatása igénybevételének feltételeiről szóló 7/2015. (III. 11.) FM rendeletben, valamint a sertések védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról szóló, **2008. december 18-i 2008/120/EK irányelvben (a továbbiakban: 2008/120/EK irányelv) előírthoz képest legalább 20%-kal nagyobb férőhely biztosítása.**
- b) **A 2008/120/EK irányelvben szereplő értékhez képest legalább 15%-kal nagyobb férőhely biztosítása az alábbi kötelezettségvállalások legalább egyikével együtt:**
- többlet szalma biztosítása,
 - levegőminőség és hőmérséklet szabályozására alkalmas készülék kiépítése,
 - a takarmány összetételének és az ellátásának módjában változtatás,
 - egészségi állapot monitorozása,
 - részben tömör padlózat biztosítása.

A vállalások szerint növelt, biztosítandó alapterületeket és a b) pont szerinti tevékenység esetében a további kötelezettségvállalásokhoz fűződő elvárásokat a 13/A. melléklet tartalmazza.

A nagyobb férőhely biztosítására vonatkozó legalább 15%-os vagy legalább 20%-os vállalások, valamint a b) pont szerinti tevékenység esetében a további kötelezettségvállalások megvalósulását a támogatási kérelem benyújtási időpontjában fennálló állapot és a fenntartási időszak 1. évének viszonylatában kell igazolni a fenntartási időszak második évében.

Az 1. célterület keretében kizárólag a 4. célterület keretében nem támogatható állategészségügyi és állathigiéniai tevékenységek lehetnek támogathatók.

Az istállón belüli trágyakezelési és egyéb kapcsolódó technológiák (10/A. melléklet 3. és 4. pont) a 3. célterület keretében támogathatók.

3.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek

3.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek:

A tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítése. A tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos előírásokat az ÁÚF tartalmazza.

3.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:

1. Minden célterület kapcsán a 9.4. pontban rögzített felső korlát figyelembe vételével:

- a) Projekt előkészítés:

- aa) szakmai előkészítés,
- ab) közbeszerzés,
- b) Mérnöki feladatok;
- c) Projektmenedzsment;
- d) Egyéb szolgáltatások;
- e) Immateriális javak beszerzéséhez kapcsolódó tevékenységek (szabadalmak, licencek, szerzői jogok és védjegyek vagy eljárások megszerzése).

2. A felhívással érintett valamennyi állatfaj kapcsán:

- a) Az 1. célterület vonatkozásában a telepen belül megvalósítandó infrastruktúra-fejlesztés a 9.4 pontban meghatározott korlátozás figyelembevételével, amely magában foglalja a vagyoni védelem gépeinek, eszközeinek beszerzését, továbbá a telepi infrastruktúra (lásd: Fogalomtár) megvalósítását;
- b) Az 1. célterület vonatkozásában az üzemen belüli anyagmozgatás gépeinek beszerzése (pl. mezőgazdasági pótkocsi, rakodógép, homlokrakodó, targonca);
- c) Az 1. és 4. célterület 1. pontja kapcsán telepírányítási rendszer telepítése, egyedi termelés ellenőrzési és egyedi teljesítményvizsgálati rendszer telepítése, automatizált egyedi takarmányadagoló rendszer vezérlésének és periféria rendszerének telepítése, környezeti feltételek automatizált szabályozási rendszerének kialakítása - a 9.4 pontban foglalt korlátozás figyelembevételével.

3. A felhívásban szereplő valamennyi állatfaj kapcsán az 1. célterület vonatkozásában:

- a) A szerves trágya kijuttatás eszközeinek és munkagépeinek beszerzése (például: szervestrágyaszóró, trágya kijuttató adapter, hígtrágya kijuttatás céljára szolgáló hígtrágya szállító tartálykocsi), 9.4 pontban foglalt korlátozás figyelembevételével. *(A hígtrágya injektáló beszerzése a 3. célterületen belül önállóan, míg a rakodógépek beszerzése az üzemen belüli anyagmozgatás gépeinek beszerzése alatt a 3.1.2.2. pont 2. b) alpont szerint támogatott.)*
- b) Maximum 1 db, legfeljebb 85 kW motorteljesítményű traktor beszerzése a 9.4. pontban foglalt korlátozás figyelembevételével.

4. Az 1. célterület kapcsán termény, takarmány, illetve alomszalma tárolásához kapcsolódó tevékenységek:

- a) Az állattartó telep kapacitásához illeszkedő méretű termény, takarmány, illetve alomszalma tárolására szolgáló építmények kialakítása,
- b) Az állattartó telep kapacitásához illeszkedő méretű termény és a takarmány tárolására szolgáló építéssel járó technológiák beszerzése és fejlesztése (pl.: telepi takarmánykeverőkhöz szemes termény-tároló technológia kialakítása).

5. A 4. célterület kapcsán:

- a) Vízkezelő-fertőtlenítő berendezés kialakítása,
- b) Az állattartó telep kapacitásához illeszkedő méretű karanténistálló kialakítása,
- c) Higiéniai sorompó (beléptető kapu kézfertőtlenítővel) kialakítása,
- d) Bálatakaró ponyva (minimum 12 m × 25 m méretű) beszerzése,
- e) Szabadtartás esetén járványvédelmi madárháló beszerzése,

- f) Telepi rágcsálómentesség elősegítése az épületek körüli kulé kavics borítással.

3.1.3. Nem támogatható tevékenységek:

A felhívás keretében a 3.1.1. - 3.1.2. pontokban meghatározott tevékenységeken túlmenően más tevékenység nem támogatható.

Kiemelten felhívjuk a figyelmet, hogy a felhívás keretében nem támogathatóak az alábbi tevékenységek:

- a) A méhészeti ágazatban a központi költségvetés, valamint az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások 2024-2027. évi igénybevételeinek szabályairól szóló 10/2024. (III. 25)AM rendelet keretében támogatott tevékenységek.
- b) Folyékony bioüzemanyag előállítása, és ahhoz kapcsolódó szállító járművek beszerzése.
- c) Mezőgazdasági géptároló/gépszín/garázs építése, átalakítása, felújítása.
- d) Forgóeszközök beszerzése.
- e) Szárazzó, rézsúkasza, mulcsozó, hőkamera, quad, kotrógép, állatok- valamint állati termékek üzemén kívüli szállítását szolgáló pótkocsi (kivéve trágyaszállító pótkocsi) beszerzése.
- f) 180 napnál rövidebb ideig álló (nem engedélyköteles) mobil állat-, valamint szalma/széna/eszköztároló sátrak beszerzése.
- g) A felhívás, valamint a művelet célján méretében, funkciójában, kialakításában jelentősen túlmutató beruházások.
- h) Használt gépek, eszközök beszerzése.

3.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása

A felhívás keretében nyújtott támogatás nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés szerinti állami támogatásnak, mivel a felhívás tekintetében a 2023-2027-es időszakra vonatkozó mezőgazdasági és erdészeti ágazatban, valamint a vidéki térségekben nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatás (11)-(14) pontja értelmében nem alkalmazandók az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásokra vonatkozó szabályok.

3.3. A művelet műszaki, szakmai tartalmával kapcsolatos elvárások

A művelet műszaki, szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi elvárások figyelembe vétele szükséges:

I. Általános elvárások:

1. **A felhívás keretében támogatás kizárólag a következő állatfajok tartásához kapcsolódó műveletekhez nyújtható:** baromfifélék (házityúk, pulyka, kacsa, pézsmaréce, lúd, gyöngytyúk); sertésfélék (házi sertés, vaddisznó); szarvasmarhafélék (szarvasmarha és bivaly, ideértve a bölényt is); juh- és kecske félék; lófélék (ló, szamár, öszvér), nyúl, méh, húshasznosítású galamb, fűrj, strucc, emu, fácán, fogoly, csincilla.
2. **A kedvezményezettnek meg kell felelnie a támogatási kérelemmel érintett állattartó telepen tartott állatfaj kapcsán releváns alábbi jogszabályoknak:**

- a Baromfi Információs Rendszer létrehozásáról és működtetésének rendjéről szóló 120/2007. (X. 18.) FVM rendelet előírásainak,
- a sertések jelöléséről valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 83/2015. (XII. 16.) FM rendelet előírásainak;
- a szarvasmarha-fajok egyedeinek jelöléséről valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 99/2002. (XI.5) FVM rendelet előírásainak;
- a juh és kecske fajok egyedeinek Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 182/2009. (XII. 30.) FVM rendelet előírásainak;
- a lófélék egyedeinek azonosításáról szóló 110/2013. (IV. 9.) Korm. rendelet előírásainak;
- a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló 119/2007. (X.18.) FVM rendelet előírásainak.

3. Trágyatároló építése a 3. célterület keretein belül, kizárólag fedett kivitelben és a következő esetekben támogatott:

- a) Új állattartó telep létesítése kapcsán (= zöldmezős - újonnan létesülő, építészeti előzmények nélküli - beruházás esetén),
- b) Nem működő állattartó telep (= a támogatási kérelem benyújtásának napját megelőző 5 éves időszakban a művelettel érintett állattartó telepen (tartási helyen) nem folyt állattartó tevékenység) termelésbe történő bevonását célzó művelet,
- c) Férőhelynöveléssel járó beruházás megvalósulása kapcsán, és annak megfelelő kapacitásig, vagyis akkor, ha a támogatási kérelem keretében állatlétszám növekedést feltételező, férőhelynöveléssel együtt járó fejlesztés (is) megvalósul (tehát kizárólag a megnövelt állatlétszámból fakadó többlet trágya tárolása céljából építhető új tároló),

A c) pont kapcsán megvalósuló fejlesztés esetén a kedvezményezett a támogatási kérelemhez számításot köteles benyújtani. A számításban be kell mutatni a tervezett fejlesztéssel együtt járó éves állatlétszám-, valamint az abból következő éves trágyatermelés növekedést és mindezek alapján a megvalósítani tervezett trágyatároló-kapacitás méretezését. A számítás során figyelemmel kell lenni a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet előírására, különösen annak 5. számú mellékletére.

4. A művelet költségvetését a piaci árakhoz igazodóan, reális és költséghatékony módon kell összeállítani. A hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvét, valamint az átlagos piaci árak történő megfelelést a támogatási okirat hatályba lépését követően is biztosítani kell, továbbá a műveletnek meg kell felelnie a reális és takarékos költségvetés előírásának az esetleges géptípus-változás, szállító-váltás és költség szerkezet-módosítás esetén is.
5. A műveletnek megfelelően kidolgozottak kell lennie, a támogatási kérelem pontjait ki kell tölteni.
6. A kedvezményezett köteles eleget tenni a KAP törvényben és a KAP Vhr.-ben foglaltaknak.
7. A műveletnek meg kell felelnie a felhívásban, annak mellékleteiben, illetve az ÁÚF című dokumentumban foglalt egyéb feltételeknek.
8. A kedvezményezettnek a támogatási kérelem benyújtó felületén üzleti tervet kell rögzítenie a 4. mellékletben meghatározottak szerint.
9. A támogatott beruházást a kedvezményezett köteles a jóváhagyott megvalósítási helyen rendeltetésszerűen üzemeltetni.
10. Az agrártámogatási jogviszonyból származó kötelezettség teljesítését megghiúsító elháríthatatlan külső ok (vis maior) bekövetkeztét a kedvezményezettnek a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti

költségvetésből finanszírozott intézkedésekkel összefüggő elháríthatatlan külső ok (vis maior) esetén alkalmazott eljárásról szóló 23/2024. (IV. 9.) AM rendelet alapján kell bejelenteni.

11. A támogatási célok megvalósulásának nyomon követése érdekében a kedvezményezettnek eleget kell tennie a monitoring adatszolgáltatási kötelezettségének.
12. A művelet tervezése és megvalósítása során figyelemmel kell lenni az ÁÚF-ben rögzített Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatos elvárásokra valamint a Horizontális (környezetvédelmi, esélyegyenlőségi) elvárásokra és követelményekre.
13. A kedvezményezett köteles a művelet fizikai befejezését követően a fenntartási időszak végéig legalább szinten tartani a művelettel érintett tenyészet¹ – a 12. melléklet alapján számított állategységben kifejezett – éves átlagos állatlétszámát. A bázislétszámot a támogatási kérelem benyújtását megelőző, teljes lezárt üzleti év adja. Ha a kedvezményezett a bázisév vonatkozóan a művelettel érintett tenyészet tekintetében nem rendelkezett állatállománnyal, akkor a fejlesztéssel érintett állattartó telep kapacitását legalább 75 %-ban elérő mértékű éves átlagos állatlétszám szinten tartására kötelezett a fenntartási időszak 2. évétől kezdődően a fenntartási időszak végéig.
14. A kedvezményezett köteles az üzleti terv részét képező digitalizációs kérdőívet a támogatási kérelem beadásakor kitölteni. A kedvezményezett a kérdőívet a fenntartási időszak végén is köteles ismételtén kitölteni.
15. Ha a kedvezményezett ökológiai gazdálkodáshoz kapcsolódóan 10%-kal megemelt támogatási intenzitásban részesült, akkor köteles az állattenyésztési ágazathoz kapcsolódó üzemméret vonatkozásában legalább 30%-os arányban ökológiai vagy ökológiai átállási státuszú üzemméretét fenntartani.
16. Ha kedvezményezett a felhívás 3.1.1. pont **3. célterület kapcsán** a 10/A. mellékletben szereplő tevékenységet valósít meg, **ügy köteles adatot szolgáltatni az állattartó telepen alkalmazott technológiákról és az üzem NH3 kibocsátásáról.** Az adatszolgáltatási kötelezettséget a 10/B. melléklet szerinti adatlap kitöltésével kell teljesíteni: első alkalommal a támogatási kérelem benyújtásakor; második alkalommal a záró kifizetési kérelem benyújtásával egyidejűleg; továbbá a fenntartási időszak minden évében, adott év március 31. napjáig.

II. Hatósági engedélyeztetéssel, dokumentumokkal kapcsolatos elvárások:

1. **Építési tevékenység esetén** a támogatási kérelemhez a kedvezményezett nevére szóló építészeti-műszaki tervdokumentációt csatolni kell.

Építési tevékenység esetén a támogatási kérelemhez csatolni szükséges a 2. melléklet szerinti nyilatkozatot arról, hogy mely tevékenység minősül építési engedély vagy bejelentés köteles tevékenységnek, és melyek az építési engedély nélkül végezhető építési tevékenységek. Napkollektoros rendszer, illetve a csatlakozási ponton az összesített – az inverter névleges teljesítménye alapján - 50 kVA kiserőművi csatlakozási teljesítményt meg nem haladó napelemes rendszerek esetében nem szükséges a tervezői nyilatkozatot benyújtani (a kedvezményezett nevére szóló építészeti-műszaki tervdokumentáció benyújtása ebben az esetben is szükséges).

Felhívjuk a Kedvezményezettek figyelmét, hogy az építészeti-műszaki tervdokumentáció támogatási kérelemhez történő csatolása minden esetben szükséges, akkor is, ha az már korábban csatolásra került az építési engedélyhez.

2. Engedélyköteles építési és/vagy bányakapitánysági engedélyezéshez kötött tevékenység esetén az első érintett kifizetési kérelemhez mellékelni kell a kedvezményezett nevére szóló végleges építési

¹ Tenyészet: A tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló 119/2007. (X.18.) FVM rendelet szerint.

és/vagy a végleges bányakapitánysági engedélyt a hozzá kapcsolódó engedélyezési záradékkal ellátott építészeti-műszaki tervdokumentációval együtt.

3. Engedélyköteles építési tevékenység esetén a záró kifizetési kérelemhez mellékelni kell a végleges használatbavételi engedélyt, vagy hatósági igazolást arról, hogy a hatóság a használatbavételt tudomásul vette.
4. Nem engedélyköteles építési tevékenység esetén a záró kifizetési kérelemhez mellékelni kell a műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyvet, hibalista esetén a műszaki ellenőr teljesítésigazolásával a teljes körű javításról.
5. Ha a művelet megvalósítása tartalmaz vízjogi engedélyköteles beruházást, akkor a támogatási kérelem benyújtásakor elegendő a vízjogi engedély iránti eljárás megindítását igazoló dokumentumot benyújtani. Legkésőbb az első érintett kifizetési kérelemhez mellékelni kell a végleges vízjogi létesítési engedélyt és a záradékolt építészeti – műszaki tervdokumentációt.

A záró kifizetési kérelemhez mellékelni kell a végleges vízjogi üzemeltetési engedélyt, vagy a vízügyi hatóság igazolását/nyilatkozatát arról, hogy a vízügyi hatóság nyilvántartásában szerepel az objektum annak azonosítószáma alapján, és a használatbavételét/az üzemeltetését tudomásul vette. Ennek hiányában az üzemeltetési engedélyezési kérelem vagy a használatbavétel/az üzemeltetés tudomásul vétele iránti kérelem benyújtására vonatkozó igazolás/nyilatkozat csatolása szükséges. Nem engedélyköteles vízjogi tevékenység esetén az első érintett kifizetési kérelemhez mellékelni kell a bejelentési kötelezettség teljesítéséről és annak vízügyi hatóság részéről történő elfogadásáról szóló igazolást/nyilatkozatot.

6. Építéssel járó tevékenység esetén az adott szakterületre jogosultsággal rendelkező műszaki ellenőr alkalmazása, építési és felmérési napló vezetése kötelező. Ha az építési tevékenység nem építési engedélyköteles és/vagy az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet alapján nem állna fenn az építésnapló-vezetési kötelezettség, akkor az építési és felmérési napló elektronikusan vagy papír alapon is vezethető.
7. Csak szereléssel járó technológiák beszerzése, csak szereléssel járó fejlesztések (például: etetés-ítás technológia, lámpacsere) esetében elegendő technológiai leírás és a megvalósítási helyet ábrázoló helyszínrajz, valamint vázrajz benyújtása, építészeti-műszaki tervdokumentáció benyújtására nincs szükség. Adott technológia vagy fejlesztés esetében - amennyiben a technológiai leírás nem tartalmazza – tervezői, kivitelezői vagy forgalmazói nyilatkozatot kell arról benyújtani, hogy az adott tevékenység megvalósítása csak szereléssel jár, építési elemeket nem tartalmaz.
8. Csak szereléssel járó technológiák beszerzése esetén nem szükséges építési napló és felmérési napló vezetése, illetve műszaki ellenőr alkalmazása.
9. A 4. célterület 1. pontja alapján támogatható állati hullaégető berendezés beszerzése kapcsán az alábbi előírásokat kell teljesíteni:
 - a) Kiskapacitású (50 kg/óra teljesítményt meg nem haladó) állati hullaégető berendezés beszerzése, létesítése esetén legkésőbb a záró kifizetési kérelemhez csatolni szükséges az illetékes állategészségügyi állomás által kiállított működési engedélyt, valamint a kapcsolódó dokumentációt.
 - b) Nagykapacitású (50 kg/óra teljesítményt meghaladó) állati hullaégető berendezés beszerzése, létesítése esetén a támogatási kérelemhez csatolni szükséges az illetékes környezetvédelmi hatósághoz benyújtott, az engedélyezési eljárás megindítását igazoló dokumentumot, valamint a kapcsolódó dokumentációt. Az első elszámolással érintett kifizetési kérelemhez mellékelni kell a végleges engedélyt a hozzá kapcsolódó dokumentációval együtt. A záró kifizetés feltétele a végleges működési engedély megléte, melyet a záró kifizetési kérelemhez be kell nyújtani.
10. Hálózatra termelő, valamint vissz-wattos napelemes művelet esetén a szolgáltató felé benyújtott és a szolgáltató által visszaigazolt igénybejelentőt, vagy a szolgáltató által kibocsátott „Pályázati igazolás HMKE létesítéséhez” tárgyú dokumentumot a támogatási kérelem mellékleteként be kell

nyújtani, melynek dátuma legkésőbb a támogatási kérelemmel kapcsolatos hiánypótlás benyújtásának dátuma lehet.

Az első napelemes rendszer létesítésével kapcsolatos kifizetés feltétele a hálózati engedélyes által jóváhagyott csatlakozási dokumentáció, amelyet az első napelemes rendszer létesítésével kapcsolatos kifizetési kérelemhez be kell nyújtani.

A záró kifizetés feltétele a hálózati engedéllyessel kötött hálózathasználati szerződés megléte, amelyet a záró kifizetési kérelemhez be kell nyújtani.

11. A művelet megvalósítását szolgáló gazdasági esemény megtörténtét hitelesen igazoló eredeti dokumentumoknak az ügyfél nyilvántartásában fizikailag elkülönítetten, ellenőrzésre alkalmas, rendezett formában rendelkezésre kell állniuk.

III. Energiahatékonyság javítására, illetve megújuló technológia alkalmazására vonatkozó műveletekkel kapcsolatos, a 2. célterületre vonatkozó elvárások:

1. Az energiafelhasználás csökkentését célzó – a felhívás 2. célterület 1. pontja alapján támogatott - tevékenységek esetén legalább 10% fajlagos energiahatékonyság javulás teljesítése elvárás, kivéve a jelen fejezet 2. pontjában szereplő komplex (vagyis épület és technológia együttes) fejlesztés esetét. A minimálisan elvárt 10%-os hatékonyságjavulást az alábbiak szerint szükséges igazolni.

A) Az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szóló 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet) hatálya alá tartozó épületek - kivéve az 1. § (2) bekezdés e) pont alatti kategóriába tartozó épületek - energetikai-korszerűsítése esetén a meglévő állapotra energetikai tanúsítványt kell kiállíttatni, valamint a tervezett állapotra vonatkozóan a 9/2023. (V. 25.) ÉKM rendelet (a továbbiakban: ÉKM rendelet) szerinti számításokat kell készíteni. A számításokat alátámasztó munkarészben meg kell határozni a felújításra irányuló javaslatok energetikai minőségét és az azokkal elért energia-megtakarítást az összesített energetikai mutatóban. A korszerűsítéssel érintett szerkezetnek és az ÉKM rendelet szerinti jelentős felújítás esetén az egész épületnek meg kell felelnie az ÉKM rendelet 1. mellékletében meghatározott általános követelményeknek. A művelet fizikai befejezését követően ugyancsak szükséges elkészíttetni, illetve a záró kifizetési kérelemhez benyújtani az épületenergetikai tanúsítványt, illetve a fentiek szerint a fajlagos energiajavulás teljesülését alátámasztó számításokat. Mindkét esetben a fajlagos energiahatékonyság alapja az energetikai tanúsítvány, ám azt ki kell egészíteni a technológiára vonatkozó energetikai adatokkal, és az energetikai hatékonyság javulását a teljes építményen, az épület és a technológia összességén kell kimutatni. A 10 %-os javulást ebben az összesített értékben kell elérni.

B) Hűtéssel és fűtéssel el nem látott építmények (a 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés e) pont alatti kategóriába tartozó épület), illetve a 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet hatálya alá nem tartozó épületek energetikai felújítása esetén az érintett építmények energetikai méretezését a Magyar Mérnöki Kamara és/vagy a Magyar Építész Kamara névjegyzékében szereplő épületgépész vagy energetikus mérnök által el kell végeztetni, illetve energetikai számítást kell készíttetni és benyújtani. Ebben a 10 %-os fajlagos energia-megtakarítást igazolni kell a meglévő és a tervezett állapotra vonatkozóan.

Az energetikai hatékonyság javulást a felújítással érintett épület(rész) egészének vonatkozásában kell vizsgálni és számítással igazolni. Ettől eltérni kizárólag az alábbi (műszakilag ésszerűen elválasztható) esetekben lehet:

- a) Valamely gépészeti, villamos alrendszer felújítása: amennyiben a kedvezményezett nem újít fel épületet, csak és kizárólag valamely gépészeti alrendszert (pl.: a használati melegvíz-ellátást, vagy fűtést, vagy mesterséges szellőztetést, vagy világítást stb.) korszerűsít, úgy elég az adott alrendszer esetében igazolni az éves fajlagos (négyzetméterre vetített, primer energiában kifejezett) energiafogyasztás 10%-os csökkenését.

- b) A teljes gépészet felújítása: ha a kedvezményezett több gépészeti alrendszer felújítására kér támogatást, de épületet nem újít fel, a 10%-os csökkenést a teljes gépészetre szükséges igazolni.
- c) Az épület építészeti felújítása: ha a kedvezményezett kizárólag az épület építészeti felújítására kér támogatást (de gépészeti rendszert nem korszerűsít), az épület jelenlegi fajlagos hővesztés-tényezőjét kell összehasonlítani a korszerűsítés utánival és elérni a 10%-os javulást.

A művelet fizikai befejezését követően ugyancsak el kell készíteni a fajlagos energiajavulás teljesülését alátámasztó számításokat és azokat a záró kifizetési kérelemhez be kell nyújtani.

C) Energiahatékonyság javítását célzó, technológiát fejlesztő beruházás esetén a technológia egységre vetített energiaigény 10%-os fajlagos energiajavulását a Magyar Mérnöki Kamara és/vagy a Magyar Építész Kamara névjegyzékében szereplő szakértőnek kell igazolni energetikai számítással. A jelenlegi (felújítást közvetlenül megelőző) adatokra alapozva igazolni kell a technológia fajlagos energiafogyasztását. Vagyis ki kell mutatni éves szinten az egységnyi (tonna, m³, db. stb.) termék előállításához közvetlenül (kizárólag a technológia működtetéséhez) szükséges energiát, és mindezt fogyasztási és termelési adatokkal alátámasztani, illetve az éves fajlagos energiafogyasztást primer energiára át kell számítani és összehasonlítani a felújítás utáni fajlagos (technológiai) energiafogyasztásával. A művelet fizikai befejezését követően ugyancsak el kell készíteni a fentiekben részletezett jogosultságokkal rendelkező mérnökkel, illetve a záró kifizetési kérelemhez be kell nyújtani az energiajavulás teljesülését alátámasztó számításokat.

2. Az energiafelhasználás csökkentését célzó – a felhívás 3.1.1. pont 2. célterület 1. alpontja alapján támogatott -, épület és technológia együttes korszerűsítését célzó, komplex fejlesztés megvalósítása esetén a teljes művelet vonatkozásában 10% energiafogyasztás csökkenés az elvárás. Az energetikai hatékonyság javulását a teljes művelet vonatkozásában szükséges vizsgálni. Amennyiben tehát épület felújításra és technológia korszerűsítésére is sor kerül, az energiahatékonyság javulást a támogatott építmények és technológiai beruházások összességén kell kimutatni. Ennek megfelelően amennyiben a kedvezményezett az adott művelet keretében a jelen fejezet 1. pont A-B-C alpontokban leírt esetekből többféleképpen is kér támogatást, úgy a egyes részterületekre jellemző jelenlegi és tervezett energiafogyasztást abszolút energiában kell megadni (azonos mértékegységben kell kifejezni), és összesíteni kell. Az összesített jelenlegi energiafogyasztáshoz képest kell elérni 10%-os csökkenést az összesített tervezett energiafogyasztásban.

3. Megújuló energiaforrást hasznosító technológia létesítése (a felhívás 3.1.1. pont 2. célterület 2. alpontja szerint) tevékenység esetén a Magyar Mérnöki Kamara és/vagy a Magyar Építész Kamara névjegyzékében szereplő épületgépész vagy energetikus mérnök által igazolt, a fenntartási időszakra vonatkozó, éves átlagban kimutatott várható (becsült) villamos és/vagy hőenergia fogyasztási adatokat a támogatási kérelem mellékleteként minden esetben be kell nyújtani. A számításban egyértelműen ki kell mutatni, hogy a támogatási kérelemben megvalósítani kívánt fejlesztéssel az érintett üzemben a megújuló energiaforrást hasznosító berendezés(ek) éves termelési és tárolási kapacitása nem haladja meg az adott fogyasztási hely (a fejlesztéssel érintett üzem) éves tervezett villamosenergia-, illetve az adott telephelyen elérhető fogyasztók együttes hőenergia fogyasztását. A számításban a már meglévő és a felhívás keretében igényelt támogatás segítségével telepítendő megújuló energiaforrást hasznosító berendezések termelési kapacitását is figyelembe kell venni a termelési kapacitás megállapításánál.

4. A megvalósítandó megújuló energiaforrást hasznosító technológia, létesítmény termelési és tárolási kapacitása nem haladhatja meg az adott fogyasztási hely villamos energia-, illetve az adott telephelyen elérhető fogyasztók együttes hőenergia fogyasztásának kielégítéséhez szükséges energiaigény mértékét (vagyis az előállított energiamennyiség nem lépheti túl a mezőgazdasági üzem éves energiafogyasztását).

5. A művelet eredményeképp megtermelt energia hálózatba történő értékesítése engedélyezett, de a hálózatba betáplált elektromos energia éves mennyisége nem haladhatja meg az adott

telephely éves energiafogyasztását, az értékesített energia mennyisége a fenntartási időszak évei alatt nem lehet több mint az üzem által vásárolt energia mennyisége. A már meglévő vagy – akár a KAP ST valamely egyéb pályázati felhívása keretében támogatott - telepítendő megújuló energiaforrást hasznosító berendezések termelési kapacitását is figyelembe kell venni a termelési kapacitás megállapításánál.

6. Anaerob lebontás (biogáz technológia) alkalmazása esetén a felhasznált gabonafélék, valamint a keményítő- és cukortartalmú növények (hulladékok, aratási maradványok, melléktermékek kivételével) aránya nem érheti el a betáplált inputanyagok mennyiségének **50 %-át**. Az előírás alátámasztására a kedvezményezettnek rendelkeznie kell olyan kimutatással (pl.: üzemnapló, alapanyag mérleg, a rendszer részét képező elektronikus nyilvántartás), amelyben folyamatosan, naprakészen szerepel a betáplálásra kerülő alapanyagok típusa (megnevezése) és mennyisége.

7. Anaerob lebontás (biogáz előállítás) alkalmazása esetén talajjavításra alkalmas minőségű fermentum (biogáztrágya) előállítása szükséges. Az előírás teljesítésének igazolása talajvédelmi hatóságtól beszerzett engedély alapján történik, amelynek legkésőbb a fenntartási időszak 1. évének végére rendelkezésre kell állnia.

8. Mezőgazdasági eredetű biomassza alapú megújuló energia megoldás alkalmazása esetén az alapanyag csak az Európai Unióról szóló Szerződés 1. számú mellékletében szereplő mezőgazdasági termék (a továbbiakban: Annex I. termék), valamint Annex I. termék előállítása, felhasználása során keletkező melléktermék lehet. Az előírás alátámasztására a kedvezményezettnek rendelkeznie kell olyan kimutatással (pl.: üzemnapló, alapanyag mérleg, a rendszer részét képező elektronikus nyilvántartás), amelyben folyamatosan, naprakészen szerepel a betáplálásra kerülő alapanyagok típusa (megnevezése).

9. Ha a mezőgazdasági eredetű biomassza alapú energia-előállítás esetén az elsődleges cél villamos energia előállítása, a technológiai önfogyasztás felett keletkezett hő **legalább 25%-át saját gazdaságon belül hasznosítani kell**. Az előírás alátámasztására a Magyar Mérnöki Kamara és/vagy a Magyar Építész Kamara névjegyzékében szereplő épületgépész vagy energetikus mérnök által igazolt számítás benyújtása szükséges a fenntartási időszakra vonatkozóan.

10. Kizárólag olyan rendszerek kiépítése támogatható, melyek megfelelnek a megújuló energiát termelő berendezések és rendszerek beszerzéséhez és működtetéséhez nyújtott támogatások igénybevételének műszaki követelményeiről szóló [55/2016. \(XII. 21.\) NFM rendelet](#)ben foglalt előírásoknak. A megfelelést a Magyar Mérnöki Kamara és/vagy a Magyar Építész Kamara névjegyzékében szereplő épületgépésznek vagy energetikus mérnöknek kell igazolnia.

11. Ha a tervezett művelet a fentiekben részletezett valamelyik előírással érintett, akkor a támogatási kérelemhez csatolni szükséges a feltételnek való megfelelést alátámasztó leírást, tervet, számítást, dokumentációt.

IV. A műveletek tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárások:

1. A fenntartási kötelezettség időtartama alatt a támogatással megvalósított beruházás tárgya nem idegeníthető el, nem adható bérbe, jótállás alapján történő csere, amortizáció, lopás, működésképtelenné, használhatatlanná válás esetén a támogatóhoz történő bejelentést követően – a bejelentés alapjául szolgáló igazoló dokumentumokat mellékelve – saját forrásból lecserélendő.
2. Építési tevékenység megvalósítása esetén a támogatási és kifizetési kérelem összeállítása során a Magyar Államkincstár, mint az IH közreműködő szerve és, mint Nemzeti Kifizető Ügynökség (a továbbiakban: Kincstár) honlapján közzétett Építési Normagyűjtemény (a továbbiakban: ÉNGY) alkalmazandó. A támogatási kérelem keretében történő költségvetés tervezését a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes ÉNGY-ben szereplő tételek azonosítója szerint kell elvégezni. A kifizetési kérelem vonatkozásában a kifizetési kérelem benyújtásakor érvényes ÉNGY referenciaárak mértékéig lehet elszámolni.

3. Építési tevékenység megvalósítása esetén a kedvezményezett az elszámolni kívánt bizonylattal együtt az ÉNGY szerinti bontású számlarészletezőt is benyújtja a kifizetési kérelemhez.
A számlarészletezőnek különösen az alábbi tartalmi elvárásoknak kell megfelelnie:
 - a számla kiállítója által hitelesítésre került
 - hivatkozik a kapcsolódó számlájára
 - tartalmazza külön az anyag-és munkadíjat, az áfa összegét, az adott tétel megnevezését és kiadási tételazonosítóját.
4. Ha az elszámolni kívánt építési tételek nem sorolhatóak be az ÉNGY tételazonosítói szerint, akkor a kedvezményezett legalább három, azonos funkcióra vonatkozó összehasonlítható műszaki tartalommal rendelkező részletes és tételes – egymástól és a kedvezményezett személyétől független kibocsátótól származó – magyar nyelvű, vagy magyar nyelvű fordítást is tartalmazó a KAP Vhr. 3. melléklete szerinti tartalmú árajánlatot köteles csatolni a támogatási kérelméhez.
5. A piaci ár alátámasztásaként nem fogadható el olyan árajánlat, megrendelő, szerződés, utasítás, egyéb kötelezettségvállalás (a továbbiakban összefoglalóan: szerződés), amely olyan ajánlattevőtől származik, amelyben a kedvezményezett vagy tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója, tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodói, irányítási, képviselői, munkáltatói, vagy kinevezési jogokat gyakorol, vagy fordítva, amely olyan szállítótól származik, amelynek tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója a kedvezményezett szervezetében vagy a másik ajánlattevő szervezetében tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodói, irányítási, képviselői, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol. Nem független továbbá az ajánlattevő, ha a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül.
Továbbá érvénytelen ajánlat sem felel meg alátámasztó dokumentumként. Az előírás betartása a kedvezményezett felelőssége. Forgalmazó alatt nem kizárólagosan magyar forgalmazó értendő.
6. A támogatási kérelemben a költséghatékonyságot és a támogatási kérelem céljait figyelembe vevő legkedvezőbb árajánlattal rendelkező építési tételt kell feltüntetni, amelyet szakmai indokolással kell ellátni.
7. **Gép-, eszköz- és technológiai berendezés beszerzése esetén a kedvezményezett a támogatási kérelem mellékleteként köteles benyújtani három, a KAP Vhr. 3. melléklete szerinti tartalmi elemekkel rendelkező, egymástól és a kedvezményezettől független forgalmazótól származó, azonos funkciójú, összehasonlítható műszaki paraméterekkel rendelkező gépre, eszközre, technológiai berendezésre vonatkozó magyar nyelvű, vagy magyar nyelvű fordítást is tartalmazó árajánlatot.** A támogatási kérelemben a költséghatékonyságot, az „értéket a pénzért” elvet és a támogatási kérelem céljait figyelembe vevő legkedvezőbb ajánlattal rendelkező gépet, eszközt vagy technológiai berendezést kell feltüntetni, amelyet szakmai indokolással kell ellátni.
8. Szolgáltatás vásárlása esetén (könyvvizsgálat, a projektmenedzsment és a projekt-előkészítés kivételével) szintén három árajánlat benyújtása szükséges.
9. A forinttól eltérő pénznemben kiállított árajánlat esetén az árajánlatban szereplő építés megvalósításának, gép-, eszköz- és technológiai berendezés beszerzésének költségét és az arra jutó támogatás összegét az árajánlat kiállításának időpontjában érvényes, a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által közzétett hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani. Ha az árajánlat magyar forintban is tartalmazza az elszámolni kívánt tétel értékét, úgy a magyar forintban megadott érték tekintendő az árajánlat érvényes értékének.
10. A kifizetési kérelemmel csak annyi anyaghoz tartozó költség kerülhet elszámolásra – a hozzá kapcsolódó elszámolható munkadíjjal együtt – amennyi anyag a támogatott művelettel kapcsolatosan ténylegesen felhasználásra, beépítésre került. Az ÉNGY-ben szereplő építési tételek

esetén az anyagköltség a hozzá kapcsolódó munkadíj költséggel együtt, ugyanazon számla alapján kerülhet elszámolásra.

11. A műszaki teljesítmény igazolása valamennyi beépítésre kerülő építési termék vonatkozásában kötelező, az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól szóló 275/2013. (VII. 16.) Korm. rendeletben foglaltak szerint, melyet a Támogató felszólítására kell bemutatni.
12. A művelet keretében kizárólag olyan **első üzembe helyezésű**, a támogatási kérelem benyújtásának évétől számított **legfeljebb három éve gyártott gép, eszköz, technológiai berendezés** beszerzése és beépítése támogatható, amely a támogatható tevékenység megvalósítását szolgálja.
13. A beszerezni kívánt gépeknek, eszközöknek, technológiáknak meg kell felelniük a vonatkozó európai irányelveknek, szabványoknak, illetve az azokat átültető magyar jogszabályoknak, szabványoknak, környezetvédelmi előírásoknak.

4. A MŰVELETVÉGREHAJTÁS IDŐTARTAMA

4.1. A művelet megkezdése

4.1.1. Kizárólag eszközbeszerzést tartalmazó művelet megkezdése

Kizárólag eszközbeszerzést tartalmazó művelet abban az esetben részesülhet támogatásban, ha a művelet keretében megvalósítani kívánt eszközbeszerzés a támogatási kérelem benyújtásakor nem minősül fizikailag befejezettnek (vagyis az üzembe helyezés nem történhet meg).

Fentiek alapján a kizárólag eszközbeszerzést (beleértve a csak szereléssel járó technológiák beszerzését is) tartalmazó művelet megvalósítását a kedvezményezett saját felelősségére megkezdheti a felhívás megjelenését követő napon, de a művelet keretében megvalósítani kívánt eszközbeszerzés nem minősülhet fizikailag befejezettnek a támogatási kérelem benyújtása napján. A művelet megkezdése nincs befolyással a támogatási kérelem értékelésére, és nem jelent előnyt annak elbírálása során, továbbá nem garantálja az igényelt támogatás elnyerését.

A fizikai befejezésre vonatkozó szabályozást az ÁÚF 6.2.2. pontja ismerteti.

A művelet részét képező gép/eszköz/technológia/berendezés beszerzéséről szóló megrendelés/szerződés, az azokhoz kapcsolódó számla, egyszerűsített számla, előlegszámla vagy előlegbekérő kiállításának, teljesítésének és kiegyenlítésének dátuma **nem lehet korábbi a felhívás megjelenését követő napnál.**

Kérjük, hogy a megkezdett műveletre benyújtott támogatási kérelem esetén fordítsanak kiemelt figyelmet a felhívás 3.3. pont IV. részében rögzített, a művelet tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárásokra, valamint a 9. pontban rögzített elszámolásra vonatkozó szabályokra!

A támogatott művelet megkezdésére és fizikai befejezésére vonatkozó részletes szabályokat az ÁÚF tartalmazza.

4.1.2. Építési tevékenységet tartalmazó művelet megkezdése

Építési engedélyköteles, vagy építési engedély nélkül végezhető építési tevékenységhez, vagy ingatlanvásárláshoz kapcsolódó támogatás, továbbá megújuló energiatermeléshez nyújtott beruházáshoz kapcsolódó támogatás a támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett művelethez nem igényelhető.

Ebben az esetben a támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett művelet a támogatási kérelem teljes visszautasítását vonja maga után. Új építés esetén – trágyatároló

építésének kivételével - a művelet megvalósítását **a támogatási kérelem benyújtását követő napon** a kedvezményezett **saját felelősségére megkezdheti**, de a művelet megkezdése nincs befolyással a támogatási kérelem értékelésére és nem jelent előnyt annak elbírálása során, továbbá nem garantálja az igényelt támogatás elnyerését.

Korszerűsítés vagy bővítés, energiahatékonyság javulásra irányuló művelet a Kincstár által lefolytatott, előzetes helyszíni szemlét követően kezdhető meg. Az előzetes helyszíni szemlét megelőzően megkezdett korszerűsítés/bővítés, energiahatékonyság javulásra irányuló művelet az érintett – előzetes helyszíni szemle nélkül megkezdett – műveletelem visszautasítását vonja maga után. A felújításnak/bővítésnek minősülő támogatott tevékenységnek a pénzügyileg és műszaki-fizikai értelemben is elkülöníthető eleme kerül visszautasításra, ha az építési tevékenységet, vagy azt megelőző bontási tevékenységet megkezdte a kedvezményezett, és emiatt az eredeti/kiinduló állapot a szemlén nem ellenőrizhető.

Trágyatároló építése csak az előzetes helyszíni szemlét követően kezdhető meg. A trágyatároló építését is tartalmazó, előzetes helyszíni szemlét megelőzően megkezdett művelet esetén a trágyatároló létesítése visszautasításra kerül.

A támogatási kérelem benyújtása előtt felmerült költségeket a művelet részeként nem lehet elszámolni a következő kivételekkel:

- a **2023. január 1. napjánál nem korábbi dátummal kiállított tervezési dokumentáció költsége, illetve**
- a **9.2 pont 1. alpontjában felsorolt általános költségek elszámolhatók.**

Építési tevékenységet és ingatlanvásárlást is tartalmazó művelet esetén a művelet részét képező gép/eszköz/berendezés/anyag/szolgáltatás beszerzéséről szóló megrendelés/szerződés, az azokhoz kapcsolódó számla, egyszerűsített számla, előlegszámla vagy előlegbekérő kiállításának, teljesítésének és kiegyenlítésének dátuma **sem lehet korábbi a támogatási kérelem benyújtását követő napnál.**

A támogatott művelet megkezdésére és fizikai befejezésére vonatkozó részletes szabályokat az ÁÚF tartalmazza.

4.2. Művelet végrehajtására rendelkezésre álló időtartam és a művelet befejezésére vonatkozó elvárások

A művelet fizikai befejezésére a támogatási okirat véglegessé válását követő naptól számított **legfeljebb 24 hónap** áll rendelkezésre.

A kedvezményezett művelettel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési kérelem) benyújtásának végső határideje a támogatási okirat véglegessé válásától számított 24. hónap utolsó napja.

5. MŰVELETVÉGREHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB ELVÁRÁSOK

5.1. Közbeszerzési kötelezettség

Közbeszerzési kötelezettség:

Felhívjuk a figyelmet a művelet keretében megvalósítandó beszerzések tekintetében esetlegesen fennálló közbeszerzési kötelezettségre. A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény, valamint

az irányadó egyéb jogszabályokban meghatározott kötelezettségek megállapítása és betartása a kedvezményezett feladata.

A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó részletes tájékoztatás az ÁÚF tartalmazza

5.2. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek

Támogatás abban az esetben folyósítható, amennyiben a fejlesztéssel érintett ingatlan(ok) tulajdoni viszonyai az ÁÚF-ben foglaltaknak megfelelnek, és a művelet szempontjából ennek megfelelően **rendezett tulajdoni és/vagy használati viszonyokat a kedvezményezett biztosítja és igazolja a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg.**

5.3. A művelet megvalósítása utáni kötelezettségek (fenntartási kötelezettség)

A kedvezményezettet a művelet fizikai befejezését követően fenntartási kötelezettség terheli. A kedvezményezett a záró kifizetési kérelem elfogadásáról szóló döntés meghozatalától számított 5 évig, a támogatás visszafizetésének terhe mellett vállalja, hogy a művelet megfelel a KAP Vhr. 91. §-ban foglaltaknak.

6. INDIKÁTOROK

6.1. Az indikátorok teljesítéséhez való hozzájárulása

A kedvezményezett a művelet megvalósításával hozzájárul a KAP ST-ben foglalt alábbi indikátor célértékek teljesítéséhez. Ezen indikátorokra vonatkozóan a kedvezményezettnek műveletszinten nem szükséges elrendő célértéket meghatározni. Az indikátor célértékek teljesítéséhez a felhíváson kívül más, a KAP ST keretében meghirdetésre kerülő felhívás(ok) is hozzájárul(hat)(nak).

Kapcsolódó beavatkozás megnevezése	Eredménymutató	Eredmény mutató átfogó célértéke	Eredménymutató	Kimeneti mutató értéke
RD01a_E01_FRM_73 (Mezőgazdasági üzemek fejlesztése)	R.9. Gazdaságok korszerűsítése: A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházás támogatásban részesülő gazdaságok aránya	3,2%	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelő beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma	2.272
RD01c_E01_FRM_73 (Mezőgazdasági üzemek)	R.15. A mezőgazdaságból, erdészetből, valamint egyéb megújuló	131 MW	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli	5.482

zöld beruházásainak támogatása)	forrásokból származó megújuló energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a biomassa-alapú energiák termelését is beleértve (MW)		termelő beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma	
	R.16 Az éghajlattal kapcsolatos beruházások: A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházás-támogatásban részesülő gazdaságok aránya	2,98%		
RD01d_E01_FRM_73 (Mezőgazdasági üzemek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében)	R.26 Természeti erőforrásokhoz kapcsolódó beruházások: A KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő és nem termelő beruházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya	1,20%	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelő beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma	154
RD01e_E01_FRM_73 - Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával	R.43 Az antimikrobiális szerek használatának korlátozása: Az antimikrobiális szerek használatának korlátozására irányuló, támogatott intézkedésekkel (megelőzés/csökkent	51,84%	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelő beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma	500

	és) érintett számosságok (száe) aránya			
	R.9 Gazdaságok korszerűsítése: A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházás támogatásban részesülő gazdaságok aránya/termelők aránya	3,20%		

Az indikátorok aktuális célértékeit a hatályos KAP ST tartalmazza

6.2. Monitoring adatszolgáltatás

A kedvezményezett köteles a 3. mellékletben foglaltak szerint a monitoring rendszer működtetéséhez szükséges adatokat megadni.

7. KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSREND ÉS KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK

7.1. A támogatási kérelmek kiválasztására vonatkozó eljárásrend

A támogatási kérelmek a KAP Vhr. alapján egyszerűsített kiválasztási eljárásrend alapján kerülnek elbírálásra.

A támogatási kérelmekről az IH vezetője szakaszos elbírálással dönt.

A támogató a kérelem tárgyában történő döntéshozatalt megelőzően egymásnak ellentmondó adatok, tények, körülmények, valamint a benyújtott iratok tartalmának tisztázása érdekében a kedvezményezettet írásban hiánypótlásnak nem minősülő adategyeztetésre vagy egyeztetésre szólíthatja fel.

7.2. Kiválasztási kritériumok

Támogatásban részesülhetnek azon műveletek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, továbbá a felhívásban és annak mellékleteiben foglalt feltételeknek:

1. Nem hiánypótolható jogosultsági feltételek:

- a) a kedvezményezettnek átlátható szervezetnek kell minősülnie az államháztartásról szóló [2011. évi CXCV. törvény](#) 1. § 4. pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint,
- b) a felhívás 13.1.1. pont 1. alpontjában felsorolt dokumentumok a támogatási kérelemhez benyújtásra kerültek,
- c) ÉNGY-ben nem szereplő építési tételekre, gépekre, berendezésekre és szolgáltatás vásárlásra vonatkozólag a felhívás 13.1.2. pont 9. alpontjában felsorolt dokumentumok legalább egyike (vagyis legalább egy árajánlat) benyújtásra került a támogatási kérelem mellékleteként.

Ha a nem hiánypótlatható jogosultsági feltételeknek a támogatási kérelem nem felel meg, akkor a támogatási kérelem hiánypótlási felhívás nélkül visszautasításra kerül!

2. Hiánypótlatható jogosultsági feltételek

- a) a felhívás 13.1.2. pontja szerint a támogatási kérelemhez csatolandó dokumentumok.

Ha a hiánypótlatható jogosultsági feltételeknek a támogatási kérelem nem felel meg, akkor egy szeri alkalommal hiánypótlási felhívásra kerül sor.

Ugyanazon tárgykörben hiánypótlásra csak egyszer van lehetőség.

3. Tartalmi értékelési szempontok

A jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek a 4. mellékletében meghatározott tartalmi értékelési szempontok szerint elvégzett pontozással kerülnek értékelésre. Az így kialakult pontozási sorrend képezi a támogatási kérelmek támogathatóságára vonatkozó döntés alapját.

A tartalmi értékelési szempontok alapján **legfeljebb 100 pont adható.** Nem támogathatók azok a kérelmek, amelyek esetében a támogatási kérelemre adott összpontszám nem éri el a **40 pontot**, továbbá az üzleti terv minőségére adható **pontszámon belül a 25 pontot, valamint az IH által meghatározott támogathatósági minimumpontszámot.** Ezen utóbbi mértéke a 40 pontot meghaladhatja, figyelemmel a támogathatónak ítélt kérelmek számára.

A tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségekhez külön jogkövetkezmények fűződnek, melyeket a 10. fejezet tartalmazza.

8. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

8.1. Támogatás formája

A támogatás **vissza nem térítendő támogatásnak** minősül.

8.2. Igényelhető támogatás

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege: **legfeljebb 200 millió Ft.**

Az egyes célterületekre vonatkozó további korlátok:

- **3. célterület** („Állattartó telepek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében”): **legfeljebb 50 millió Ft támogatás igényelhető.**
- **4. célterület** („Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával”): **legfeljebb 30 millió Ft támogatás igényelhető.**

A támogatás maximális mértéke (az egyes támogatási kategóriákra irányadó részletszabályok figyelembe vételével):

- **az 1. célterület** („Állattartó telepek általános korszerűsítése”) **esetében az alaptámogatás az összes elszámolható költség 50%-a,**
- **a 2. célterület 1. pontja** („Az állattartó gazdaságokban az energiahatékonyság javítására vonatkozó tevékenységek”) **esetében az alaptámogatás az összes elszámolható költség 50%-a,**
- **a 2. célterület 2. pontja** („Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása”) **esetében az alaptámogatás az összes elszámolható költség 70%-a,**
- **a 3. célterület** („Állattartó telepek fejlesztése az ammónia-kibocsátás csökkentés érdekében”) **esetében az alaptámogatás az összes elszámolható költség 80%-a,**
- **a 4. célterület** („Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával”) **esetében az alaptámogatás az összes elszámolható költség 70%-a.**

Az általános költségek (a 9.2. pont 1. alpontja szerint) és az immateriális javak költségeinek vonatkozásában a támogatás mértéke a támogatási kérelemben szereplő elfogadott legalacsonyabb támogatási intenzitású tevékenység alapján kerül megállapításra. (Tehát ilyen típusú tevékenységek esetében a támogatás mértéke megegyezik a támogatási kérelemben szereplő legalacsonyabb támogatási intenzitású elfogadott tevékenység támogatási mértékével.)

Az alábbi esetekben az 1. célterület, és a 2. célterület 1. pontja kapcsán az alaptámogatáshoz képest emelt támogatási intenzitás érvényesíthető azzal, hogy a támogatás maximális mértéke nem haladhatja meg a 65%-ot:

- Fiatal mezőgazdasági termelők 15%-kal megemelt támogatási intenzitásra jogosultak. A fiatal mezőgazdasági termelő fogalomnak való megfelelést (lásd: Fogalomtár) a Kincstár állapítja meg (igazoló dokumentumok benyújtása nem szükséges).
- Gazdaságátadás esetén 15%-kal megemelt támogatási intenzitásra lehet jogosult a gazdaság átvevője vagy együttműködési időszakkal kötött gazdaságátadási szerződés esetén a gazdaság átadója:
 - Ha a kedvezményezett a gazdaság átvevője, úgy a támogatási kérelem benyújtásakor csatolni kell a mezőgazdasági igazgatási szerv határozatát a szerződés jóváhagyásáról. Ebben az esetben a felhívás 2.1. 1. a) és b) alpontokban rögzített előírások a gazdaság átadó által is teljesíthetők. A záró kifizetési kérelem benyújtásakor igazolni szükséges, hogy a gazdaságátadási szerződésnek megfelelően a gazdaságátadó a gazdaság minden elemét átadta a gazdaság átvevőjének.
 - Ha a kedvezményezett a gazdaság átadója, úgy a támogatási kérelem benyújtásakor igazolást szükséges csatolni arról, hogy a mezőgazdasági igazgatási szervhez az együttműködési időszakkal kötött gazdaságátadási szerződés benyújtásra került. Az első kifizetési kérelemhez csatolni kell a mezőgazdasági igazgatási szerv határozatát a szerződés jóváhagyásáról.
- Az ökológiai gazdálkodást folytató kedvezményezett esetén – kollektív módon megvalósuló beruházás kivételével – 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható az alaptámogatáshoz képest, ha erről a kedvezményezett a támogatási kérelem benyújtó felületén nyilatkozik és:

- a támogatási kérelem benyújtását megelőző - vagy amennyiben erre vonatkozóan nem rendelkeznek adatokkal - az azt megelőző teljes lezárt üzleti évben legalább 10.000 euró STÉ értékű ökológiai üzemmérettel rendelkezik, és
- az állattenyésztési ágazathoz kapcsolódó üzemmérete min. 30%-os arányban ökológiai vagy ökológiai átállási státuszú².

- A kollektív módon megvalósuló beruházás³ 10%-kal megemelt támogatási intenzitásra jogosult.

A kedvezményezett a felhívásban tervezett művelet tekintetében további többlettámogatásra lehet jogosult, ha a beruházás megvalósításához igénybe vett beruházási hitelhez kamattámogatást, illetve a beruházási hitelhez kapcsolódó intézményi kezességvállalás díjához díjtámogatást igényel. A támogatás intenzitás maximális mértéke nem haladhatja meg a 65%-ot azzal, hogy az intézményi kezességvállalás díjához kapcsolódóan legfeljebb 5%, a beruházási hitel kamatához kapcsolódóan legfeljebb 10% mértékű többlettámogatás igényelhető, a felhívás alapján megtervezett művelet kamat és kezességi díj nélkül számított elszámolható költségének arányában. A felhívás keretében meghatározott maximális támogatási mérték kiterjed a kamattámogatásra és az intézményi kezességvállalás díjához kapcsolódó díjtámogatásra is, e felhívás keretében elnyert támogatással egybeszámítva.

E támogatások külön pályázati felhívás keretében, a felhívás alapján elnyert támogatási okirat birtokában igényelhetők. Az összesen elnyerhető támogatás összege – egybeszámítva a felhívás alapján elnyert alap beruházási támogatást, a kamattámogatást, valamint a kezességi díjtámogatást – nem haladhatja meg a felhívásban meghatározott maximálisan igényelhető támogatási összeget, azaz 200 millió forintot.

8.3. Igényelhető előleg

A támogatási döntésben meghatározott támogatási összeg legfeljebb **25 százalékáig, és legfeljebb 50 millió forint összegig** a kedvezményezett kérelemmel előleget igényelhet.

Ha a kedvezményezett az elszámolható költségek egy részével és ezáltal az arra jutó támogatással már elszámolt, vagy azok vonatkozásában kifizetési kérelmet nyújtott be, akkor az elszámolásra benyújtott költségekre, illetve támogatásra előleg már nem igényelhető.

Az előleget kizárólag a művelet megvalósítására lehet felhasználni, és az igénylését követően benyújtott első kifizetési kérelemben annak teljes összegével el kell számolni.

A kedvezményezettnek legalább az igényelt előleg mértékével megegyező összegű önerővel kell rendelkeznie, melyet az előlegigénylési dokumentációval egyidejűleg igazolni köteles.

Az önerő igazolásának elfogadható módjait az ÁÚF tartalmazza.

Nem kaphat előleget az a kedvezményezett, akinek vagy amelynek

a) a KAP Vhr. szerinti agrártámogatási jogviszonyból vagy

b) a 2014–2020 programozási időszakban keletkezett agrártámogatási jogviszonyból eredő tartozása áll fenn a Kincssárral szemben.

² Ökológiai gazdálkodást folytató kedvezményezett esetén a figyelembe vehető üzemméret meghatározása a felhívás 2.1. fejezet 1. pont 1. a. alpont szerint történik.

³ Kollektív projektnek minősül a termelői csoport, a termelői szervezet, termelői integrációs szervezet, a mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezet, valamint a szociális szövetkezet által végrehajtott művelet.

Egyszeri elszámolás esetén előleg nem igényelhető.

Központi, helyi önkormányzati vagy köztestületi költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, helyi önkormányzat, önkormányzati társulás, köztestület, közalapítvány, az állam által alapított vagyonkezelő alapítvány vagy az ilyen alapítvány által fenntartott jogi személy kedvezményezett esetén előleg abban az esetben nyújtható, ha a kedvezményezett a KAP Vhr. 1. § (1) bekezdés a) pontja szerinti forrásból nyújtott támogatások kezelésére a Kincstárnál külön fizetési számlával rendelkezik.

A Kincstárnál fizetési számlával nem rendelkező kedvezményezettnek az előleg fogadására projektszámlát kell nyitnia.

Az előlegre vonatkozó további szabályokat a KAP Vhr. 80-83. § -a tartalmazza.

9. ELSZÁMOLHATÓSÁGRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

9.1. Kifizetési kérelmek tervezése

Egyszeri elszámolás esetén:

A felhívás keretében lehetőség van egyszeri elszámolás választására, mely esetben kizárólag kifizetési kérelmet köteles a kedvezményezett benyújtani a művelet fizikai befejezését követően.

Ha a kedvezményezett a támogatási döntést követően az egyszeri elszámolást választja, haladéktalanul köteles azt bejelenteni a támogatónak.

Egyszeri elszámolásról többszöri elszámolásra történő áttérés a támogatási döntés véglegessé válásától számított tizenkét hónapon belül a kedvezményezett által benyújtott változás-bejelentéssel kezdeményezhető, azzal, hogy a kedvezményezettnek többszöri elszámolóként legkésőbb a támogatási döntés véglegessé válásától számított tizenkét hónapos határidő lejáratának napján be kell nyújtania a KAP Vhr. 84. §-ában foglalt feltételeknek megfelelő kifizetési kérelmet. A jóváhagyott támogatás folyósításának feltétele a változás-bejelentés támogató általi jóváhagyása.

Az egyszeri elszámolásról többszöri elszámolásra egy alkalommal lehet áttérni.

Többszöri elszámolás esetén:

A kedvezményezett legalább egy, legfeljebb négy kifizetési kérelmet nyújthat be és a művelet fizikai megvalósítását követően a támogatási döntésben meghatározott határidőig egy záró kifizetési kérelmet kell benyújtania.

A kedvezményezett köteles a támogatási döntés véglegessé válásától számított

- 12 hónapon belül a megítélt támogatás 10 %-át meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet benyújtani. Előleg igénybevétele esetén a kifizetési kérelem benyújtásáig az előleg teljes összegével el kell számolni.
- 24 hónapon belül a megítélt támogatás 80 %-át elérő vagy meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet benyújtani.

A kifizetési kérelem benyújtásának elmulasztása jogosulatlan igénybevételnek minősül.

A kifizetési kérelemre vonatkozó részletes szabályokat a KAP Vhr. 84-90. § tartalmazza

9.2. Elszámolható költségek

A **művelet elszámolható költségei** között azon költségek tervezhetők, amelyek a művelet támogatható tevékenységeihez kapcsolódnak, szerepelnek a felhívásban rögzített elszámolható költségek között, és megfelelnek az általános elszámolhatósági feltételeknek.

A **művelet nem elszámolható költségeinek** a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, azonban a felhívás 9.5 pontjában nem elszámolhatóként meghatározott költségek, és a felhívás keretében nem támogatható tevékenységek költségei minősülnek. A nem elszámolható költségek részei a művelet összes költségének, azonban nem részei a művelet elszámolható költségének.

Ha a művelet tartalmaz olyan támogatható tevékenységet, amelyet nem a támogatási kérelem részeként, nem annak költségkeretéből kíván megvalósítani, és/vagy tartalmaz olyan nem támogatható tevékenységet, amelyet a kedvezményezett meg kíván valósítani a művelet részeként, azonban a felhívás keretében biztosított támogatáson kívüli forrásból, akkor ezen tevékenységeket elkülönítetten és egyértelműen be kell mutatni a támogatási kérelemben, valamint a későbbiekben megkötésre kerülő vállalkozási szerződésekben is. A művelet költségvetésének megfelelően részletezettnek és ily módon ellenőrizhetőnek kell lenni ahhoz, hogy meghatározható legyen a költségek, illetve ezen belül az elszámolható költségek besorolása.

A költségek elszámolhatóságával kapcsolatos általános előírásokat, továbbá az egyes költségtípusokra vonatkozó részletes szabályozást a KAP Vhr. 5. melléklete, az „**ÚTMUTATÓ az elszámolható költségekhez**” (a továbbiakban: Útmutató) tartalmazza, amelyet a felhívásban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A felhívás keretében – figyelemmel az 9.4 pontban foglaltakra – az alábbi költségek tervezhetők, illetve számolhatók el:

1. Általános költségek

- 1.1 **Projekt-előkészítés költségei** (az Útmutató 3.2.1. pontja alapján)
 - 1.1.1. Jogszabály, hatóság, felhívás által előírt kötelező előzetes tanulmányok, műszaki dokumentáció (ideértve a közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódó szakmai háttérdokumentációt is) elkészítése,
 - 1.1.2. Megvalósíthatósági tanulmány,
 - 1.1.3. Környezeti hatásvizsgálat, előzetes vizsgálat, egységes környezethasználati engedélyhez kapcsolódó vizsgálat,
 - 1.1.4. Egyéb szükséges háttér tanulmányok, szakvélemények, beleértve a beruházással érintett terület ökológiai állapotának felmérését és egyéb, horizontális követelményhez kapcsolódó adatszolgáltatás biztosítása érdekében felmerülő költséget,
 - 1.1.5. Szükséges engedélyezési dokumentumok, műszaki tervek, kiviteli és tendertervek és ezek hatósági díjának (illeték, igazgatási szolgáltatási díj, egyéb eljárási költség) költségei, ideértve a művelési ág váltását, művelési ágból való kivétel adminisztratív költségét is.
 - 1.1.6. Tervellenőr költsége, ha alkalmazása jogszabály alapján kötelező,
 - 1.1.7. Közbeszerzési eljárások lebonyolításával kapcsolatos költségek (ideértve a közbeszerzési eljárások lebonyolításával kapcsolatos szakértő díját is),
 - 1.1.8. Előzetes igényfelmérés, célcsoport elemzése, piackutatás, szakértői hálózatépítés,

szakértői műhelymunkák,

- 1.1.9. Szükségletfelmérés, helyzetfeltárás,
- 1.1.10. Társadalmi partnerek, érintettek bevonásával kapcsolatos költségek (ha a beruházás problémamentes, megkezdéséhez indokolt, pl. helyi népszavazás, közmeghallgatás),
- 1.1.11. Előkészítéshez kapcsolódó egyéb szakértői tanácsadás.
- 1.2. A közbeszerzési eljárások lefolytatásának költségei**
- 1.3. Építési műszaki ellenőri szolgáltatás, ide nem értve a Tanácsadó Mérnökök Nemzetközi Szövetsége (FIDIC) mérnök költségeit (az Útmutató 3.4.3.2. pontja alapján)**
- 1.4. Tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása (az Útmutató 3.4.4.1. pontja alapján)**
- 1.5. Könyvvizsgálat (az Útmutató 3.4.4.2. pontja alapján)**
- 1.6. Projektmenedzsment költségek**
 - 1.6.1. A projekt előkészítési és megvalósítási időszakában végzett projektmenedzsment tevékenység személyi jellegű ráfordításai (az Útmutató 3.8.1.1. pontja alapján).
 - 1.6.2. A projekt-előkészítési és - megvalósítási időszakában végzett projektmenedzsment tevékenységhez igénybe vett szakértői szolgáltatás díja (az Útmutató 3.8.1.5. pontja alapján).

2. Beruházások költségei

- 2.1. Ingatlanvásárlás (az Útmutató 3.3.6. pontja alapján)
- 2.2. Terület-előkészítés (az Útmutató 3.3.8. pontja alapján).
- 2.3. Építés (átalakítás, bővítés, felújítás), épület-kivitelezés költsége akkor számolható el, ha az a művelet végrehajtásához szükséges, vagyis olyan épületek, építmények építési és értéknövelő felújítási, bővítési költségei számolhatók el, amelyekhez támogatott tevékenységek köthetők (az Útmutató 3.3.9.1. pontja alapján), ide értve a művelet megvalósítása érdekében feltétlenül szükséges bontási költségeket is.
- 2.4. Az építési költségek alatt kell érteni az új építésen túl minden, az építmény rendeltetésszerű hasznosítását lehetővé tevő felújítást, bővítést is (az Útmutató 3.3.9.2. pontja alapján).
- 2.5. A művelet céljához kapcsolódó, a piacon elérhető, a művelet céljai megvalósításához szükséges technológiát használó eszközök Sztv. 47–51. §-a szerinti bekerülési értéke elszámolható (az Útmutató 3.3.10.1.1. pontja alapján).
- 2.6. Az eszköznek meg kell felelnie a hatályos szabványoknak és normáknak (az Útmutató 3.3.10.1.2. pontja alapján).
- 2.7. Támogatásból beszerzett tárgyi eszközök után értékcsökkenés nem számolható el a művelet keretében (az Útmutató 3.3.10.1.3. pontja alapján).
- 2.8. Próbauzem költségei elszámolhatóak, a próbauzem alatt keletkező bevételek kezelésére a művelet-bevételek kezelésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni az Útmutató 4.4. pontja szerint (az Útmutató 3.3.10.1.4. pontja alapján).
- 2.9. Főszabály szerint új, kereskedelmi forgalomban, vagy gyártótól beszerezhető, első

üzembehelyezésű gépek, technológiai berendezések, eszközök, anyagok beszerzése és beépítése támogatható. Az „új” jelző csak olyan beruházási jellegű termékeket illet meg, amelyeknél a kedvezményezett rendelkezik a vétel időpontjában (a számlakiállítás dátuma) kezdődő termékfelelősségi, garanciális és szavatossági jogainak érvényesíthetőségéhez szükséges, a gyártó és a forgalmazó által kibocsátott, hiteles dokumentumokkal (az Útmutató 3.3.10.1.5. pontja alapján).

2.10. Immateriális javak beszerzése (az Útmutató 3.3.10.2. pontja alapján).

2.11. Lízing (az Útmutató 3.3.11. pontja alapján).

A támogatási kérelem részeként benyújtott költségvetésnek tartalmaznia kell a művelet összes – elszámolható és nem elszámolható – költségét!

A támogatási kérelemben tervezett elszámolható költségek alátámasztására a piaci ár igazolása szükséges. Ennek részletes szabályozását az Útmutató 2.3.2.4. pontja tartalmazza.

Tájékoztatjuk a Tisztelt Kedvezményezetteket, hogy a támogató jogosult a piaci árak való megfelelést az alátámasztó dokumentumoktól függetlenül, legalább három árajánlattal történő alátámasztás esetén is ellenőrizni, saját, az árrealitás vizsgálatra szolgáló módszertana alapján referencia árakkal összevetni. Ha a támogató az elfogadhatónál nagyobb eltérést észlel a piaci árhoz képest, egyeztetésre szólítja fel a kedvezményezettet, indokolt esetben pedig csökkenti az elszámolható költséget.

Amennyiben az ajánlatok a piaci ár igazolására alkalmatlanok (különösen: nem összehasonlíthatóak, nem azonos tárgyúak, nem egymástól és a kedvezményezettől független piaci szereplőktől származnak, a tényleges piaci árat jelentősen meghaladják), a felmerült költségek a művelet terhére nem számolhatóak el.

A piaci ár bizonyítása a kedvezményezett kötelezettsége és felelőssége. A költségtételeknek a művelet költségvetésének megfelelően részletezettnek és ilyen módon ellenőrizhetőnek kell lenniük ahhoz, hogy meghatározható legyen a besorolásuk.

9.3. Elszámolhatóság feltételei

a) A felhívás keretében támogatott művelet költségei elszámolhatóságának kezdete:

aa) A támogatási kérelem benyújtása előtt felmerült költségeket - a tervezési dokumentációk költségétől és a 9.2. pont 1. pontban felsorolt általános költségektől eltekintve - a művelet részeként nem lehet elszámolni.

ab) Kizárólag gép és/vagy eszközbeszerzést tartalmazó művelet esetén a művelet részét képező gép/berendezés/technológia beszerzéséről szóló megrendelés/szerződés, az azokhoz kapcsolódó számla, egyszerűsített számla, előlegszámla vagy előlegbekérő kiállításának, teljesítésének és kiegyenlítésének dátuma nem lehet korábbi a felhívás megjelenését követő napnál.

b) A felhívás keretében támogatott művelet költségei elszámolhatóságának vége:

- A kedvezményezett művelettel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési kérelem) benyújtásának végső határideje a támogatási okirat véglegessé válásától számított 24. hónap utolsó napja.

- c) A támogatás folyósítása kedvezményezett KNYR-ben rögzített fizetési számlájára történik.
- d) Szóbeli megállapodás alapján történő költségelszámolásra nincs lehetőség.
- e) A kifizetési kérelem keretében a kedvezményezett
- ea) amennyiben természetes személy, akkor nem nyújthat be olyan, készpénzben kiegyenlített elszámoló bizonylatot, amelynek az – általános forgalmi adó felszámítása esetén az általános forgalmi adóval növelt – ellenértéke meghaladja az 1,5 millió forintot,
 - eb) amennyiben nem természetes személy, akkor nem nyújthat be készpénzben kiegyenlített elszámoló bizonylatot.
- f) A kedvezményezett köteles a támogatási okirattal jóváhagyott elszámolható kiadások összegének legalább 80%-át teljesíteni.
- g) A kedvezményezett - egyszeri elszámolás kivételével - köteles a KAP Vhr. 84. § (1) bekezdésben foglalt elszámolási kötelezettség betartására, ennek megfelelően a támogatási okirat véglegessé válásától számított 12 hónapon belül köteles a megítélt támogatás 10%-át meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet benyújtani.
- h) Kifizetési kérelem – a záró kifizetési kérelem kivételével - csak abban az esetben nyújtható be, ha az abban igényelt támogatás összege meghaladja a megítélt támogatás 10%-át.
- i) A záró kifizetési kérelem alapján a támogatás folyósítása felfüggesztésre kerül mindaddig, amíg a Kedvezményezett nem nyújtja be a Kincstárhoz valamennyi, a művelet megvalósításához kapcsolódó végleges engedélyt.
- j) Átalány alapú elszámolásra nincs lehetőség.
- k) A forinttól eltérő pénznemben kiállított elszámoló bizonylat esetén az elszámoló bizonylat végösszegét és az arra jutó támogatás összegét a számlán megjelölt fizikai teljesítés időpontjában érvényes, a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által közzétett hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani.
- l) A beruházási támogatás összegét a kettős könyvvezetésre kötelezett kedvezményezettnek tőketartalékba (lekötött tartalékba) kell helyezni, nem kettős könyvvezetésre kötelezett kedvezményezettnek az egyéb bevételek között kell elszámolni saját könyvelésében. Ha a tőketartalékba helyezett támogatás tekintetében a kedvezményezettnek támogatás jogosulatlan igénybevétele miatt visszafizetési kötelezettsége keletkezik, a visszafizetett támogatás összegét a tőketartalék terhére – a lekötött tartalék megszüntetése után – kell elszámolni
- m) Valamennyi beszerzés vonatkozásában az Útmutató 2.3.2.5. pontja szerinti függetlenségre vonatkozó szabályok irányadók.

9.4. Az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások

A művelet tervezése során az egyes elszámolható költségtípusok vonatkozásában a következő korlátozásokat szükséges figyelembe venni:

Költségtípus	Maximális mértéke az összes nettó elszámolható költségre vetítve (%)/ maximális nettó támogatási összeg (Ft)
Általános költségek (9.2. fejezet 1. pont) és immateriális javak költségei, összesen: <i>ebből:</i> <ul style="list-style-type: none"> • tájékoztatás, nyilvánosság • műszaki ellenőri szolgáltatás • könyvvizsgálat • projektmenedzsment 	5% 0,5%, de legfeljebb 150 000 Ft 1% 0,5% 2,5%
Ingtatlan vásárlás	2%
Terület előkészítés (régészeti feltárás, lőszermentesítés, földmunkák ⁴ stb.)	2%
A telepen belül megvalósítandó infrastruktúra-fejlesztés , amely magában foglalja a vagyonsvédelem gépeinek, eszközeinek beszerzését, továbbá a telepi infrastruktúra (lásd: Fogalomtár) megvalósítását, a felhívás 3.1.2.2. fejezetének 2. a) alpontja alapján	20 %
Telepirányítási- és egyéb rendszerek telepítése a felhívás 3.1.2.2. fejezetének 2. c) alpontja alapján	5%
Szervestrágya kijuttatás eszközeinek és munkagépeinek beszerzése a felhívás 3.1.2.2. fejezetének 3. a) pontja alapján	100 000 000 Ft
Maximum 1 db, legfeljebb 85 kW motorteljesítményű traktor beszerzése a felhívás 3.1.2.2. fejezetének 3. b) pontja alapján	12 000 000 Ft

A fenti táblázatban meghatározott korlátok betartása a támogatási kérelem összeállítása, valamint a műveletmegvalósítás során kötelező. A táblázatban szereplő százalékos korlát a záró kifizetési kérelem jóváhagyása során – a műszaki-szakmai tartalom csökkenésével nem járó – műveletszintű megtakarítás eredményeként átléphető azzal, hogy az egyes költségtípusokra megállapított összeg nem növekedhet.

9.5. Nem elszámolható költségek

A támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan nem elszámolható költségnek minősül mindazon költség, amely nem szerepel a 9.2. pontban, különösen:

- a) a levonható áfa,
- b) a kamattartozás-kiegyenlítés,

⁴ Azokat a munkálatokat kell terület-előkészítés költségtípusba besorolni, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül egyetlen épülethez, építményhez sem, hanem az általános területrendezésre irányulnak (pl. szennyezett föld kicserélése, az egyenetlen terep elegyengetése).

- c) a hitelkamat, kivéve a kamattámogatás vagy kezességi díj-támogatás formájában nyújtott vissza nem térítendő támogatás,
- d) a hiteltüllépés költsége, egyéb pénzügyforgalmi költségek,
- e) a deviza-átváltási jutalék,
- f) a pénzügyi, finanszírozási tranzakciókon realizált árfolyamveszteség,
- g) a bíróságok, kedvezményezett által fizetett kötbérek és a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti perköltség, függetlenül attól, hogy bíróság által megítélésre került-e,
- h) a kedvezményezettnél saját teljesítés keretében felmerült bármely költség
- i) a projekt keretében működési költségek, bérköltségek és forgóeszközök.
- j) sikerdíj.

10. JOGKÖVETKEZMÉNYEK

10.1. Általános jogkövetkezmények

1. Az intézkedésben való részvétel vagy az igénybe vett támogatás egésze vagy egy része jogosulatlanul minősül, amennyiben a felhívás 9.1 pontja és 9.3. pont g) alpontja szerinti kötelezettségét nem teljesíti, azaz nem nyújt be a támogatási okirat véglegessé válásától számított 12 hónapon belül a megítélt támogatás 10%-át meghaladó mértékű támogatás elszámolására irányuló kifizetési kérelmet.
2. Az intézkedésben való részvétel vagy az igénybe vett támogatás egésze jogosulatlanul minősül, és a támogató az agrártámogatási jogviszonyt keletkeztető döntését visszavonja, ha a kedvezményezett a támogatási okirattal jóváhagyott elszámolható költségek összegének legalább 60%-át nem teljesíti.
3. A támogatási okiratban jóváhagyott elszámolható kiadásokat 5%-kal csökkenteni kell, ha a kedvezményezett a támogatási okirattal jóváhagyott elszámolható kiadások összegének legalább 60%-át teljesíti, de nem éri el az összeg 80%-át.
4. Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a monitoringadat-nyilvántartáshoz szükséges adatszolgáltatási kötelezettségének, akkor a már igénybe vett támogatási összeg 1 %-át az intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni.
5. Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a tájékoztatással, nyilvánossággal kapcsolatos kötelezettségének, akkor a már igénybe vett támogatási összeg 3 %-át az intézkedésben való jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni.
6. Ha a kedvezményezett üzem által alkalmazott technológiáról és az üzem NH3 kibocsátásáról szóló éves adatszolgáltatási kötelezettségét nem teljesíti, a támogatási okiratban jóváhagyott elszámolható kiadásokat 1 %-kal csökkenteni kell.

10.2. Tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények

Ha az ellenőrzések során megállapítást nyer, hogy a kedvezményezett a tartalmi értékelési szempontok során vállalt kötelezettségeinek nem tett eleget, a támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül és a kedvezményezett köteles az alábbi táblázatban rögzített támogatási összeg visszafizetésére:

	Valamennyi jogosulatlanul igénybevett többletpont után visszafizetendő összeg
Tartalmi értékelési szempont	

1.	állami elismeréssel rendelkező együttműködés elismerése visszavonásra kerül, vagy a művelethez kapcsolódó állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvételi tagsága megszűnik (mind a megvalósítási, mind a fenntartási időszakra vonatkozólag)	minden jogosulatlanul igénybevert többletpont után a véglegessé vált támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 0,5%-a
2.	A művelet keretében nem valósul meg a 3. célterülethez kapcsolódó beruházási elem, amely hozzájárult volna az ammónia és/vagy az ÜHG gázok kibocsátásának csökkentéséhez, és/vagy a levegő minőségének javításához vagy a felszíni és felszínalatti vizek terhelésének csökkentéséhez. (legkésőbb a záró kifizetési igénylés során nem számol el a beruházási elemmel)	minden jogosulatlanul igénybevert többletpont után a véglegessé vált támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 0,5%-a
3.	A sertéstartáshoz a 4. célterület 2. pontja alapján a művelet keretében nem valósul meg olyan beruházási elem, amely megvalósulása hozzájárult volna a sertések mozgási szabadságának növeléséhez nagyobb férőhely biztosításával	minden jogosulatlanul igénybevert többletpont után a véglegessé vált támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 0,5%-a
4.	az állattenyésztési ágazathoz kapcsolódó üzemmérete már nem éri el a min. 30%-os arányban ökológiai vagy ökológiai átállási státuszt (mind a megvalósítási, mind a fenntartási időszakra vonatkozólag)	minden jogosulatlanul igénybevert többletpont után a véglegessé vált támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 0,5%-a
5.	tevékenysége már nem felel meg az ISO 14001 szabványnak (mind a megvalósítási, mind a fenntartási időszakra vonatkozólag)	minden jogosulatlanul igénybevert többletpont után a véglegessé vált támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 0,5%-a
6.	a vállalt energiahatékonyság javulás (a záró kifizetési igényléshez benyújtott számítás alapján) nem éri el a támogatási kérelemben vállalt százalékos mértéket	minden jogosulatlanul igénybevert többletpont után a véglegessé vált támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 0,5%-a
7.	nem teljesül a megújuló energiaforrás használatára vonatkozó vállalása (a projektmegvalósítás befejezését követő első évre vonatkozólag)	minden jogosulatlanul igénybevert többletpont után a véglegessé vált támogatási okiratban meghatározott támogatási összeg 0,5%-a

Ha több tartalmi értékelési szempont vonatkozásában kerül megállapításra a jogosulatlan igénybevétel, úgy az egyes szankciók összegét össze kell vonni, mely eredményezheti a felhívás 7.2. pont 3. alpontjában meghatározott támogathatósági határpontszám alá csökkenést, ezáltal az intézkedésben való jogosulatlan részvételt.

10.3. Az üzleti- és pénzügyi tervben vállalt kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények

A támogató jogosult az agrártámogatási jogviszonyt keletkeztető döntését visszavonni, és ezzel egyidejűleg az igénybe vett támogatás egészére vagy egy részére vonatkozóan a kedvezményezett visszafizetési kötelezettségéről rendelkezni, ha a kedvezményezett nem tesz eleget valamely, az üzleti- és pénzügyi tervben vállalt kötelezettségének, így különösen:

1. Ha a kedvezményezett részt vesz a Tesztüzemi Információs Rendszerben, és tagsága megszűnik a megvalósítási és/vagy a fenntartási időszak alatt, a már igénybe vett támogatási összeg 1%-át az intézkedésben való jogosulatlan igénybevételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni.
2. A digitalizációs kérdőívet – a fejlesztés megvalósulásának figyelembevételével – a fenntartási időszak végén újra ki kell tölteni. Ha a kedvezményezett e kötelezettségnek nem tesz eleget, úgy a már igénybe vett támogatási összeg 1%-át az intézkedésben való jogosulatlan igénybevételre vonatkozó szabályok szerint köteles visszafizetni.

10.4. A felhívásban rögzített kötelezettségekhez fűződő jogkövetkezmények

A) A támogató jogosult az agrártámogatási jogviszonyt keletkeztető döntését visszavonni, és ezzel egyidejűleg az igénybe vett támogatás egészére vagy egy részére vonatkozóan a kedvezményezett visszafizetési kötelezettségéről rendelkezni, ha a kedvezményezett nem tesz eleget valamely, a felhívásban foglalt kötelezettségének, így különösen:

1. Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a fenntartási kötelezettségének, akkor köteles az intézkedésben való jogosulatlan igénybevételre vonatkozó szabályok szerint visszafizetni az igénybevett támogatást azon időszakokkal arányosan, amelynek tekintetében nem teljesültek a követelmények
2. Ha a megújuló energiaforrást hasznosító berendezés által megtermelt energia mennyisége (beleértve a már meglévő, a támogatástól függetlenül megvalósult berendezés által megtermelt energiát is) meghaladja az adott fogyasztási hely villamos energia-, illetve az adott telephelyen elérhető fogyasztók együttes hőenergia fogyasztásának kielégítéséhez elegendő energiamennyiséget, akkor az erre a tevékenységre már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlan igénybevételre vonatkozó szabályok szerint a támogatást igénylőnek vissza kell fizetnie;
3. Ha a kedvezményezett ökológiai gazdálkodáshoz kapcsolódóan 10%-kal megemelt támogatási intenzitásban részesült, és az állattenyésztési ágazathoz kapcsolódó üzemméret vonatkozásában legalább 30%-os arányban ökológiai vagy ökológiai átállási státuszú üzemméretét nem tartja fenn, akkor az emelt támogatási intenzitásra eső támogatási összeget köteles visszafizetni.
4. Ha a kedvezményezett a gazdaságátadással kapcsolatosan 15%-kal megemelt támogatási intenzitásban részesült, és:
 - a) a gazdaság átadója, mint kedvezményezett a gazdaságátadási szerződésben meghatározott gazdaságátadási együttműködés időtartamának utolsó napjáig nem adja át a gazdaságot, vagy

- b) a gazdaság átvevője, mint kedvezményezett az átvett gazdaságot a fenntartási időszakban nem működteti,
akkor az emelt támogatási intenzitásra eső támogatási összeget köteles visszafizetni;
5. Ha energiahatékonyság javítását célzó beruházás esetén a kedvezményezett az előírt legalább 10% egységnyi energiahatékonyság javulást nem éri el⁵; az erre a tevékenységre már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetnie;
 6. Ha a kedvezményezett nem a megújuló energiát termelő berendezések és rendszerek beszerzéséhez és működtetéséhez nyújtott támogatások igénybevételének műszaki követelményeiről szóló 55/2016. (XII. 21.) NFM rendeletben foglalt előírásoknak megfelelő rendszert épít ki; az erre a tevékenységre már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetnie.
 7. Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a 4. célterület 2. pontja szerinti valamely kötelezettségnek, az erre a tevékenységre már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlan részvételre vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetnie.

B) Ha a kedvezményezett nem tesz eleget a következő kötelezettségeknek, vállalásoknak, akkor az érintett tevékenységre már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlan igénybevételre vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetnie:

1. Mezőgazdasági eredetű biomassza alapú megújuló energia megoldás alkalmazása esetén az alapanyag nem Annex I. termék, valamint nem Annex I. termék előállítása, felhasználása során keletkező melléktermék;
2. Épületkorszerűsítés esetén a 2010/31/EU irányelv szerinti költség optimum szint (melyet a 9/2023. (V.25.) ÉKM rendelet tartalmaz) elérésére vonatkozó elvárásnak a kedvezményezett nem tesz eleget;
3. Az anaerob lebontás (biogáz technológia) alkalmazása esetén a felhasznált gabonafélék, valamint a keményítő- és cukortartalmú növények (hulladékok, aratási maradványok, melléktermékek kivételével) aránya meghaladja a betáplált inputanyagok mennyiségének 50 %-át;
4. Ha a mezőgazdasági eredetű biomassza alapú energia-előállítás esetén az elsődleges cél villamos energia előállítása, a technológiai önfogyasztás felett keletkezett hő legalább 25%-át saját gazdaságon belül hasznosítani kell. Ha az előírás alátámasztására a Magyar Mérnöki Kamara és/vagy a Magyar Építész Kamara névjegyzékében szereplő épületgépész vagy energetikus mérnök által igazolt számítás benyújtását a fenntartási időszakban elmulasztja;
5. Az anaerob lebontás alkalmazása, illetve biofinomítás esetén a talajjavításra nem alkalmas minőségű fermentumot állít elő és használ, illetve azt nem igazolja;
6. Ha a kedvezményezett férőhelynöveléssel járó beruházás megvalósítását vállalta és ennek megfelelő trágyatároló kapacitásnövelés (azaz trágyatároló építés) kapcsán támogatásban részesült, de nem valósult meg a trágyatároló kapacitáshoz illeszkedő férőhely-növekedés;
7. Ha a kedvezményezett nem tesz eleget az állatlétszám szinten tartására vonatkozó előírásnak.

⁵ Amennyiben releváns.

11. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

11.1. Jogutódlás, kötelezettségátadás

A jogutódlásra, valamint a kötelezettségátadásra a KAP tv. 32-33. §-ában, illetve a KAP Vhr. 49-51. §-ában foglaltak irányadók.

Az agrártámogatási jogviszony létrejötte után az agrártámogatási jogviszonyból eredő jogok és kötelezettségek az átvállaló kérelmére átadhatóak, ha a kötelezettségátadást az európai uniós állami támogatási szabályok lehetővé teszik.

A kötelezettségátadáshoz a támogató előzetes jóváhagyása szükséges. A kérelem nem hagyható jóvá, ha az átvállaló nem felel meg a jogszabályban vagy felhívásban meghatározott feltételeknek.

11.2. További dokumentumok

Felhívjuk a Tisztelt Kedvezményezettek figyelmét, hogy az ÁÚF a <https://kap.gov.hu> honlapon található és felhívás elválaszthatatlan része.

Kérjük, hogy a támogatási kérelmet az ÁÚF és a „KAP Felhasználói kézikönyv az elektronikus felület használatához és e-kérelem benyújtásához” című dokumentumok figyelembevételével készítsék el!

A Kincstár kifizetési kérelmekkel kapcsolatos közleménye, valamint a felhíváshoz kapcsolódó tájékoztatója elérhető a <https://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/> honlapon.

A Közös Agrárpolitika és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások végrehajtásának szervezetéről és intézményeiről szóló 601/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet 3. § 22. pontja szerinti adatok körét tájékoztató jelleggel a 15. melléklet tartalmazza.

A kifizetési kérelmek elkészítése során benyújtandó dokumentumokról a 14. melléklet nyújt tájékoztatást.

11.3. Képzettségi nyilvántartás

Felhívjuk a kedvezményezettek figyelmét, hogy a KAP törvény 13. § (1) bekezdésének f) pontja, valamint a KAP Vhr. 8. § (1) bekezdése alapján a Kincstár az egyes intézkedésekben való részvétel feltételeként előírt vagy értékelési szempontból figyelembe vehető képzettséget igazoló dokumentumok nyilvántartására és az azokban szereplő képzettségre vonatkozó adatok, tények kezelésére, ellenőrzésére képzettségi nyilvántartást vezet.

A felhívás vonatkozásában a **fiatal mezőgazdasági termelők** 15%-kal megemelt támogatási intenzitásra jogosultak. A fiatal mezőgazdasági termelő fogalomnak (lásd: Fogalomtár) való megfelelés értelmében a fiatal mezőgazdasági termelőnek államilag elismert mezőgazdasági jellegű szakismerettel kell rendelkezni.

A képzettségi nyilvántartásba történő bejelentés szabályairól a Kincstár [20/2024. \(IV. 4.\) számú közleménye](#) tartalmazza, amely az alábbi elektronikus útvonalon érhető el:

<https://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/kozlemenyek/-/kozlemeny/20-2024-iv-4-szamu-kincstar-kozlemeny>

12. ÜGYFÉLSZOLGÁLATOK ELÉRHETŐSÉGE

Ha további információkra van szüksége, forduljon bizalommal a **Kincstár Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Ügyfélszolgálat**ához amely az alábbi elérhetőségeken áll rendelkezésre:

Ügyfélfogadási idő:

Hétfő, Kedd és Csütörtök: 9.00 - 12.00 és 13.00 - 16.00

Szerda és Péntek: 9.00 - 12.00

Telefon: 1811 (4-es gomb); (1) 374-3603 vagy (1) 374-3604

E-mail: mv.ugyfelszolgalat@allamkincstar.gov.hu

A kapcsolatfelvételre a mobilGAZDA alkalmazást is felhasználhatják, amely ingyenesen elérhető a Google Play és App Store digitális tartalomszolgáltatóknál, használata regisztrációhoz kötött.

13. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

13.1. A támogatási kérelemhez csatolandó dokumentumok

13.1.1. Támogatási kérelem elkészítésekor kötelezően csatolandó (nem pótolható) mellékletek

A támogatási kérelem elkészítésekor a következő mellékleteket **kötelezően** szükséges csatolni:

1. Építési tevékenység esetében:

- Építési tevékenység esetén az építészeti-műszaki tervdokumentációt, valamint
- a 2. melléklet szerinti nyilatkozatot az építési tevékenységekről.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a fenti dokumentumok pótlására nem nyílik lehetőség, így amennyiben a fejlesztés szempontjából releváns fenti dokumentumok valamelyike nem kerül benyújtásra a támogatási kérelemmel egyidejűleg, az a támogatási kérelem visszautasítását vonja maga után!

2. Ökológiai gazdálkodást folytató kedvezményezett vonatkozásában, amennyiben a kedvezményezett 10%-kal megemelt támogatási intenzitást kíván érvényesíteni:

- a „Kormányhivatal igazolása a mezőgazdasági tevékenységgel hasznosított területadatokról”, valamint a „Hatósági állatorvos igazolása az éves átlagos állatlétszám igazolásához” című nyomtatványok (amennyiben azok relevánsak).

Felhívjuk a figyelmet, hogy a támogatási kérelem benyújtását követően a fenti dokumentumok pótlására nincs lehetőség, így amennyiben e dokumentumok nem kerülnek benyújtásra a támogatási kérelemmel egyidejűleg, úgy a 10%-kal megemelt támogatási intenzitás nem érvényesíthető!

13.1.2. A támogatási kérelem elkészítése során csatolandó (pótolható) mellékletek listája:

A támogatási kérelem benyújtásakor a következő mellékleteket szükséges csatolni:

1. Az STÉ módszertan alapján a kedvezményezett mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezet (amennyiben a jogosultságát a szövetkezet nem önmagában igazolja) esetén annak tagja - mezőgazdasági tevékenységből származó üzemméret igazolását alátámasztó dokumentumok („*Kormányhivatal igazolása a mezőgazdasági tevékenységgel hasznosított területadatokról*”; valamint „*Hatósági állatorvos igazolása az éves átlagos állatlétszám igazolásához*” nyomtatványok). Az üzemméret megállapítása szempontjából a 348,93 forint/euró árfolyammal számolt 2020. évi STÉ adatok az irányadók.

A támogatási kérelem elbírálásához minden esetben szükséges a teljes üzemméret meghatározása, mely az alábbi adatok alapján kerül megállapításra:

- „*Kormányhivatal igazolása a mezőgazdasági tevékenységgel hasznosított területadatokról*” (6. melléklet);
 - EK kérelemben feltüntetett azon adatok, amelyek a „*Kormányhivatal igazolása a mezőgazdasági tevékenységgel hasznosított területadatokról*” nevű nyomtatványon nem szerepelnek;
 - „*Hatósági állatorvos igazolása az éves átlagos állatlétszám igazolásához*” (8. melléklet);
 - szarvasmarha, anyajuh, és anyakecske állatfajok esetében az ENAR nyilvántartásban szereplő adatok.
2. Annak igazolására, hogy a kedvezményezett (*mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezet tagja, amennyiben a jogosultságát a szövetkezet nem önmagában igazolja*) teljes lezárt üzleti évből származó **árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származik (a 9. mellékletben szereplő képlet alapján számolt):**
 - gazdasági társaság esetén független könyvvizsgálói igazolás,
 - egyéni vállalkozó esetén független könyvvizsgálói igazolás,
 - őstermelő esetén személyi jövedelemadó bevallás, valamint az adóbevallásra nem kötelezett őstermelők esetén az értékesítési betétlap, illetve amennyiben az őstermelő a családi gazdaságokról szóló 2020. évi CXXIII. törvény 2.§ c) pontja szerinti kiegészítő tevékenységet is folytat, úgy nyilatkozata arról, hogy árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származik;

vagy

- ha a kedvezményezett a számviteli nyilvántartásaiban a mezőgazdasági és nem mezőgazdasági tevékenységből származó bevételeit minden kétséget kizáróan és ellenőrizhető módon egymástól elkülönítve vezeti, akkor a támogatási kérelem benyújtását megelőző vagy amennyiben erre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adatok, az ezt megelőző teljes lezárt üzleti évre vonatkozó üzleti beszámoló, vagy egyéb számviteli nyilvántartás.
3. A felhívás 3.3 pont II. rész 5. alpontja alá tartozó, vízjogi engedélyköteles művelet esetében vízjogi engedély iránti eljárás megindítását igazoló dokumentumot. Meglévő vízi létesítményre kiadott végleges üzemeltetési és/vagy fennmaradási engedélyben meghatározott azonos paraméterekre történő felújítás, rekonstrukció esetében a végleges üzemeltetési és/vagy fennmaradási vízjogi engedélyt.
 4. Tartalmi értékelési szempontokat alátámasztó igazolások, nyilatkozatok, dokumentumok a 4. melléklet szerint.
 5. Hálózatra termelő napelemes művelet esetén a szolgáltató felé benyújtott és a szolgáltató által visszaigazolt igénybejelentő, vagy a „Pályázati igazolás HMKE létesítéséhez” tárgyú dokumentum.

6. Energiahatékonyság javítását célzó tevékenység keretében megvalósuló tevékenységek esetén a legalább 10% fajlagos energiahatékonyság javulást alátámasztó kalkuláció. (3.3. pont III. rész 1. alpont szerint)
7. Ha a tervezett művelet a 3.3. pont III. részének valamelyikében érintett, akkor az adott feltételnek való megfelelést alátámasztó leírás, terv, számítás, dokumentáció.
8. Épületenergetikai korszerűsítés esetén a 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet szerint elkészített, a fejlesztés előtti állapotra vonatkozó energetikai minőségtanúsítvány. (Amennyiben annak megléte a rendelet értelmében szükséges.)
9. Az ÉNGY-ben nem szereplő építési tételekre, a beszerzésre kerülő gépekre, eszközökre, technológiákra, valamint a felhívásban meghatározott egyes szolgáltatások vásárlására vonatkozóan 3 db árajánlat. **(Felhívjuk a figyelmet, hogy ezen dokumentumok benyújtásának hiánya - egyetlen árajánlat sem kerül benyújtásra a támogatási kérelem mellékleteként -, a felhívás 7.2 pont 1. c) alpontja alapján nem hiánypótolható hiánynak minősül.)**
10. Ha a kedvezményezett nem számol el a technológiához kapcsolódóan építést, csupán szerelési munkával érintett a fejlesztés, abban az esetben elegendő technológiai leírás és a megvalósítási helyet ábrázoló helyszínrajz benyújtása.
11. Az felhívás 5.2 pontjában meghatározott, az érintett ingatlanokra vonatkozó igazolások.
12. Az üzleti terv értékeléséhez szükséges dokumentumok.
13. Építéssel nem járó, az állattartáshoz kapcsolódó eszközök, gépek beszerzése, valamint csupán szerelési munkával érintett fejlesztés esetén a megvalósítási helyet ábrázoló helyszínrajz, vázrajz, technológiai leírás
14. Nagykapacitású (50 kg/óra teljesítményt meghaladó) állati hullaégető berendezés beszerzése, létesítése esetén az illetékes környezetvédelmi hatósághoz benyújtott, az engedélyezési eljárás megindítását igazoló dokumentum, valamint a kapcsolódó dokumentáció.
15. Trágyatároló-kapacitás méretezésére vonatkozó számítást.
16. Gazdaságátadáshoz kapcsolódó többlettámogatási intenzitás érvényesítéséhez:
 - Ha a kedvezményezett a gazdaság átadója, akkor a támogatási kérelem benyújtásakor igazolást szükséges csatolnia arról, hogy a mezőgazdasági igazgatási szervhez a gazdaságátadási szerződés benyújtásra került.
 - Ha a kedvezményezett a gazdaság átvevője, akkor a támogatási kérelem benyújtásakor csatolni kell a mezőgazdasági igazgatási szerv határozatát a szerződés jóváhagyásáról.

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási kérelem elkészítésekor kell csatolni. A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának folyamatát az ÁÚF tartalmazza, amely letölthető a <https://kap.gov.hu> oldalról.

13.2. Az első kifizetési kérelemhez csatolandó dokumentumok

1. Önerő rendelkezésre állását igazoló nyilatkozatot, illetve dokumentumot (az ÁÚF-ben meghatározott módon és formában).
2. Legkésőbb az első, építéssel és/vagy vízjogi engedélyköteles beruházással kapcsolatos kifizetési kérelemhez mellékelni kell a kedvezményezett nevére szóló végleges építési és/vagy a végleges vízjogi létesítési/bányakapitánysági engedélyt, – beleértve az engedélyezési záradékkal ellátott építészeti-műszaki tervdokumentációt.

3. Hálózatra termelő napelemes művelet esetén az első napelemes rendszer létesítésével kapcsolatos kifizetési kérelem feltétele a hálózati engedélyes által jóváhagyott csatlakozási dokumentáció, a záró kifizetés feltétele a hálózati engedéllyessel kötött hálózathasználati szerződés megléte.
4. Építési művelet esetén az elszámolni kívánt bizonylattal együtt az ÉNGY szerinti bontású számlarészletezőt is be kell nyújtani minden kifizetési kérelemhez.
5. Nagykapacitású állati hullaégető berendezés beszerzése esetén az első érintett kifizetési kérelemhez mellékelni kell a végleges létesítési engedélyt a hozzá kapcsolódó dokumentációval együtt.
6. Gazdaságátadáshoz kapcsolódó többlet támogatási intenzitás érvényesítése esetében: A gazdaság átadója csatolni köteles a mezőgazdasági igazgatási szerv határozatát a gazdaságátadási szerződés jóváhagyásáról.

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket az első kifizetési kérelem benyújtása során csatolni szükséges. A dokumentumokat az előlegigénylés kapcsán a Kincstár jogosult bekérni.

14. A FELHÍVÁS SZAKMAI MELLÉKLETEI

1. melléklet: Fogalomtár
2. melléklet: Nyilatkozat építési tevékenységekről
3. melléklet: Monitoring melléklet
4. melléklet: Tartalmi értékelési szempontok
5. melléklet: Termelői csoport (TCS), Termelői Szervezet (TÉSZ), Termelői Integrációs Szervezet (TISZ) tagság igazolása
6. melléklet: Kormányhivatal igazolása a mezőgazdasági tevékenységgel hasznosított területadatokról
7. melléklet: STÉ értékek
8. melléklet: Hatósági állatorvos igazolása az éves átlagos állatlétszám igazolásához
9. melléklet: A mezőgazdasági tevékenységből származó nettó árbevétel és annak nettó árbevételhez viszonyított arányának kiszámítás
- 10/A. melléklet: Ammónia kibocsátás-csökkentő technológiákat megvalósítható műveletelemek
- 10/B. melléklet: ÁTK_NH3_monitoring_adatigény
11. melléklet: Járványvédelemhez kapcsolódó önállóan támogatható tevékenységek
12. melléklet: Hatósági állatorvos igazolása a művelettel érintett tenyészet éves átlagos állatlétszámának igazolásához
- 13/A. melléklet: Sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításához kapcsolódó többletkötelezettségek
- 13/B. melléklet: Telepi munkanapló
14. melléklet: Tájékoztató a kifizetési kérelem elkészítése során benyújtandó dokumentumokról
15. melléklet: Tájékoztató az ARACHNE kockázatértékelő eszköz részére küldendő adatokról